

UNIVERZITA P. J. ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

**Filozofická fakulta
Prírodovedecká fakulta**

**PEDAGOGICKÁ PRAX
ŠTUDENTOV UČITEĽSTVA
AKADEMICKÝCH PREDMETOV**

KONTÍROVÁ, S. a kol.

Košice 2011

Obsah

Autorský kolektív	5
Úvodom	6
I VŠEOBECNÁ ČASŤ	7
1 Pedagogická prax – organizačná forma pregraduálnej prípravy nastávajúcich učiteľov (Silvia Kontírová)	8
1.1 Funkcie a ciele pedagogickej praxe	8
1.2 Subjekty pedagogickej praxe	9
1.3 Druhy pedagogickej praxe	10
1.4 Formy pedagogickej praxe	11
2 Pedagogická prax študentov učiteľstva akademických predmetov na UPJŠ v Košiciach (Silvia Kontírová)	14
2.1 Program pedagogickej praxe na UPJŠ v Košiciach	14
2.2 Organizačné zabezpečenie pedagogickej praxe	15
2.3 Dokumentácia o pedagogickej praxi	17
II APLIKAČNÁ ČASŤ	18
3 PRIEBEŽNÁ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PRAX (Beáta Gajdošová – Silvia Kontírová)	19
3.1 Pokyny k Prieběžnej pedagogicko-psychologickej praxi	20
3.2 Psychologická časť	22
3.2.1 Motivácia a aktivácia žiakov na vyučovaní	22
3.2.1.1 Analytická pozorovacia schéma motivácie a aktivácie žiakov na vyučovaní	24
3.2.1.2 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania	25
3.2.2 Vyučovací štýl	26
3.2.2.1 Analytická schéma na diagnostiku vyučovacieho štýlu učiteľa	27
3.2.2.2 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania	28
3.2.3 Náročné situácie	29
3.2.3.1 Analytická schéma na pozorovanie náročných situácií z pohľadu žiakov.....	31
3.2.3.2 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania náročných situácií	32
3.3 Pedagogická časť	33
3.3.1 Interakcia učiteľa a žiakov v neštandardných situáciách na vyučovaní	33
3.3.1.1 Štruktúrovaný pozorovací systém reakcií učiteľa na nevhodné správanie sa žiakov na vyučovaní	34
3.3.1.2 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania	35
3.3.2 Pribeh a etapy vyučovania	36
3.3.2.1 Elementárny hospitačný záznam priebehu a etáp vyučovania	38
3.3.2.2 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania	39
3.3.3 Humanizácia hodnotenia učebnej činnosti žiakov	40
3.3.3.1 Štruktúrovaný pozorovací systém na humanisticky orientované hodnotenie učebnej činnosti žiakov	41
3.3.3.2 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania	42
3.4 Výkaz hospitácií na Prieběžnej pedagogicko-psychologickej praxi	43
3.5 Správa o Prieběžnej pedagogicko-psychologickej praxi	44

4	SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX I	
	<i>(Garanti predmetových pedagogických praxí - Silvia Kontírová)</i>	45
4.1	Pokyny k Súvislej pedagogickej praxi I	46
4.2	Akceptačný list I	51
4.3	Rozvrh hodín hospitácií, asistentských činností a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi I	53
4.4	Výkaz hospitácií, asistentských činností a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi I	54
4.5	Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta I	55
4.6	Správa o Súvislej pedagogickej praxi I	56
4.7	Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe I	57
5	SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX II	
	<i>(Garanti predmetových pedagogických praxí – Silvia Kontírová)</i>	58
5.1	Pokyny k Súvislej pedagogickej praxi II	59
5.2	Akceptačný list II	62
5.3	Rozvrh hodín hospitácií a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi II	64
5.4	Výkaz hospitácií a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi II .	65
5.5	Hodnotenie pedagogickej praxe praktikanta II.....	66
5.6	Správa o Súvislej pedagogickej praxi II	67
5.7	Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe II	68
6	SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX III	
	<i>(Garanti predmetových pedagogických praxí - Silvia Kontírová)</i>	69
6.1	Pokyny k Súvislej pedagogickej praxi III	70
6.2	Akceptačný list III	73
6.3	Zoznam pedagogických aktivít študenta uznaných ako náhrada Súvislej pedagogickej praxe III	75
6.4	Potvrdenie o absolvovaní pedagogickej aktivity	76
6.5	Rozvrh hodín hospitácií a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi III	78
6.6	Výkaz hospitácií a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi III	79
6.7	Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe študenta III	80
6.8	Správa o Súvislej pedagogickej praxi III	81
6.9	Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe III	82
7	PEDAGOGICKÁ PRAX DOPLŇUJÚCEHO PEDAGOGICKÉHO ŠTÚDIA	
	<i>(Garanti predmetových pedagogických praxí - Silvia Kontírová)</i>	83
7.1	Pokyny k Pedagogickej praxi	84
7.2	Akceptačný list	87
7.3	Rozvrh hodín hospitácií a výstupov praktikanta na Pedagogickej praxi	89
7.4	Výkaz hospitácií a výstupov praktikanta na Pedagogickej praxi	90
7.5	Hodnotenie Pedagogickej praxe praktikanta	91
7.6	Správa o Pedagogickej praxi	92
7.7	Spätnoväzbový hárok z Pedagogickej praxe	93
8	PORTFÓLIO Z PEDAGOGICKEJ PRAXE	94
8.1	Tvorba študentského portfólia z pedagogickej praxe	94
8.2	Využitie študentského portfólia z pedagogickej praxe	94

8.3 Vzor Portfólia z pedagogickej praxe študenta medziodborového štúdia	95
8.4 Vzor Portfólia z pedagogickej praxe študenta jednodborového štúdia	98
LITERATÚRA	100

Autorský kolektív

- PhDr. Silvia Kontírová, PhD., UPJŠ v Košiciach, Filozofická fakulta, Katedra pedagogiky,
- Odboroví garanti pedagogických praxí:
 - PhDr. Beáta Gajdošová, PhD., UPJŠ v Košiciach, Filozofická fakulta, Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia
 - RNDr. Júlia Sečková, UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav chemických vied
 - doc. RNDr. Katarína Kimáková, CSc., UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav biologických a ekologických vied
 - PaedDr. Andrea Lešková, PhD., UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav biologických a ekologických vied
 - RNDr. Ľudmila Onderová, PhD., UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav fyzikálnych vied
 - doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof., UPJŠ v Košiciach, Filozofická fakulta, Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia
 - RNDr. Ľubomír Šnajder, PhD., UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav informatiky

Recenzenti:

doc. PhDr. Marta Černotová, CSc., Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta humanitných a prírodných vied, Ústav pedagogiky, andragogiky a psychológie, Katedra pedagogiky
doc. PaedDr. Júlia Ivanovičová, PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky

Schválené vedením FF UPJŠ dňa 3. novembra 2011

Vydavateľ: UPJŠ Košice

2. prepracované a doplnené vydanie

Počet strán: 101

ISBN 978-80-7097-904-4.

ÚVODOM

Tento prepracovaný a doplnený učebný text chce byť zrozumiteľným a praktickým pomocníkom pre študentov magisterského stupňa štúdia učiteľstva akademických predmetov na Filozofickej fakulte UPJŠ a Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach absolvujúcich povinné predmety pedagogická prax.

Jeho všeobecná časť sa zaoberá poslaním, primárnymi ľudskými činiteľmi, druhmi a formami pedagogickej praxe ako jednej z povinných organizačných foriem učiteľského štúdia a špecifikami pedagogickej praxe v podmienkach UPJŠ. Špeciálna časť obsahuje základné informácie a povinnú dokumentáciu praktikantov k chronologicky zoradeným druhom pedagogických praxí na UPJŠ.

Autori Vám budú vďační, ak ich na prípadné chyby a nedostatky učebného textu upozorníte prostredníctvom e-mailovej adresy silvia.kontirova@upjs.sk.

I VŠEOBECNÁ ČASŤ

1 PEDAGOGICKÁ PRAX - ORGANIZAČNÁ FORMA PREGRADUÁLNEJ PRÍPRAVY NASTÁVAJÚCICH UČITEĽOV (*Silvia Kontírová*)

Pedagogická prax je jednou z povinných organizačných foriem vysokoškolskej prípravy nastávajúcich učiteľov. Realizuje sa prostredníctvom povinných predmetov pedagogickej praxe, ktoré majú prakticko-výcvikový charakter, nadväzujú na teoreticko-praktickú výučbu na fakulte a realizujú sa v rozsahu vymedzenom učebnými plánmi v podmienkach odborného pracoviska (cvičnej školy) pod vedením kvalifikovaných odborníkov. Od ostatných predmetov vysokoškolskej výučby sa odlišujú najmä tým, že študentom vytvárajú priestor pre samostatné tvorivé vyučovanie v reálnej školskej praxi, ktoré má charakter riadených, dozorovaných a poverenými subjektmi vyhodnocovaných aktivít.

1.1 FUNKCIE A CIELE PEDAGOGICKEJ PRAXE

Integračná a syntetizačná funkcia praxe sa premieta do cieľa *syntetizovať, generalizovať a systematizovať* všetky zložky vysokoškolskej prípravy, *prekonávať izolovanosť* štruktúry poznatkov z jednotlivých disciplín a študentov viesť k novému, hlbšiemu a komplexnejšiemu pochopeniu javov a procesov.

Orientačná funkcia pedagogickej praxe znamená, že jedným z jej cieľov je *oboznámiť* študentov učiteľstva s prostredím a organizáciou školy, s rozličnými stupňami a typmi škôl, s ich vzdelávacími programami (i špecifikami výučby predmetov na rôznych stupňoch a typoch škôl), s rozličnými triedami, žiakmi i učiteľmi. To je dôležité nielen pre ich vyučovanie v cvičných školách, ale aj pre ich rozhodovanie o voľbe školy, na ktorej by chceli pôsobiť po absolvovaní iníciačného vzdelávania.

Vzdelávaciu (resp. informačnú) funkciu plní pedagogická prax tým, že *doplňuje a obohacuje* teoretickú prípravu študentov, *upevňuje a prehľbuje* ich vedomosti a predmetné schopnosti a vytvára podmienky pre ich *konkretizáciu a tvorivú aplikáciu* v jedinečných pedagogických situáciách, čím plní aj konkretizačnú funkciu.

Ďalším zmyslom pedagogickej praxe je zakladanie a rozvíjanie „výkonovej zložky učiteľstva“, t.j. rozvoj didaktických schopností študentov a riadená sebareflexia uvažovania, konania a rozhodovania študenta.

Z pohľadu *overovania prospešnosti* teoreticko-praktickej prípravy pre spoločenskú prax plní praktická činnosť študentov v cvičných školách aj funkciu spätnej väzby. Tá napomáha zdokonaľovaniu teoretickej výučby a jej zosúladieniu s najnovším vedeckým poznáním i potrebami školskej praxe. Z ostatných funkcií pedagogickej praxe možno spomenúť aj funkciu profesijne motivačnú a socializačnú.

K **cieľom** vysokoškolského predmetu pedagogická prax patrí:

- *ilustrovať* pedagogickú a psychologickú teóriu,
- *prakticky uplatňovať* teoretické znalosti vo výchovno-vzdelávacej praxi pri vyučovaní alebo mimo neho,
- *metodicky sa zacvičiť* pod vedením odborníkov,
- *vnikať* do vyučovacej praxe a konať samostatné vyučovacie výstupy,
- *rozvíjať* pedagogické myslenie,
- *učiť sa* konaním, činnosťou,
- *osvojovať si* vyučovacie techniky, odborné zručnosti, návyky a schopnosti,
- *rozvíjať* pozitívny vzťah k učiteľskému povolaniu a predmetom profesijnej prípravy,
- *poskytovať* spätnú väzbu o systéme vzdelávania učiteľov,
- *osvojiť si* elementárne metódy vedeckého výskumu,

- *rozvíjať* profesijno-morálne postoje budúcich učiteľov k žiakom, kolegom, rodičom a širšej občianskej verejnosti.

1.2 SUBJEKTY PEDAGOGICKEJ PRAXE

Medzi rozhodujúce ľudské činitele pedagogickej praxe patria:

- adepti učiteľskej profesie (praktikanti),
- vysokoškolskí učitelia (pedagogicko)profesijných predmetov a predmetov spoločného základu (učiteľsko)odborového štúdia,
- fakultní učitelia predmetových/odborových didaktík,
- cviční učitelia z prostredia základných a stredných škôl.

Praktikanti

sú osoby, ktoré sa pripravujú „v praxi pre výkon povolania“ a ešte „nemajú štatút odborníka.“ (Průcha et al. 2001, s. 176). Praktickú činnosť absolvujú vo výchovno-vzdelávacích inštitúciách pod vedením odborníkov z fakulty a cvičných učiteľov.

Učitelia teoretických základov učiteľstva

Učitelia „základov“, „úvodov“ či tém propedeutických pedagogických disciplín (napr. Úvod do pedagogiky, Základy pedagogiky a i.), kurzov Filozofie výchovy, Sociológie výchovy, História výchovy, Školského manažmentu, Pedagogickej psychológie, Psychohygieny školského učenia sa a vyučovania a pod. sa významne podieľajú na profesijnom vzdelávaní nastávajúcich učiteľov. Študentom pomáhajú pri „osvojovaní si vedomostí a utváraní základov dovedností umožňujúcich účinnú výučbu a výchovu“ (Švec, Š., 1999, s. 62).

Učitelia všeobecných a predmetových didaktík

Učitelia *všeobecných didaktík* napomáhajú študentom v rozvíjaní ich pedagogického myslenia, úvah a krokov vo vyučovaní.

Predmetoví didaktici spolu garantujú celkovú pedagogicko-profesijnú prípravu študentov príslušného odborového ústavu/katedry. Sú významnými spolutvorcami koncepcie pedagogickej praxe, pripravujú študentov na predmetovo zamerané pedagogické praxe, zúčastňujú sa ich samostatných pedagogických výstupov a ich následných rozborov v cvičnej škole, pomáhajú im v sebareflexii a v zovšeobecňovaní výchovných a didaktických skúseností a hodnotia ich prácu na pedagogickej praxi v spolupráci s cvičným učiteľom. Zároveň informujú cvičných učiteľov o požiadavkách vysokej školy na pedagogickú prax, poskytujú im teoreticko-metodickú pomoc a pomáhajú im v prístupe k najnovším informáciám a didaktickým inováciám.

Cviční učitelia

sú pedagogickí zamestnanci základnej alebo strednej školy, ktorí sa v období pedagogickej praxe stávajú spolupracovníkmi vysokej školy, ktorá praktikantov na ich školu vyslala. Pôsobia ako:

- radcovia, ktorí poskytujú cenné rady týkajúce sa každodenného života v školskej triede, povzbudzujú praktikantov a pomáhajú im zvládať počiatočné ťažkosti,
- vzory profesionálov, ktorí praktikantom predvádzajú vzorový profesijný výkon v triede, rôzne prístupy k výučbe, rozmanité vyučovacie postupy, vzťah k žiakom, kolegom a pod.,

- zdroje informácií o kurikule, dokumentácii, charakteristikách žiakov, vyučovacích stratégiách a i.,
- tréneri, ktorí zodpovedajú za výcvik praktikantov v príslušných pedagogických schopnostiach,
- pozorovatelia praktikantov v triede,
- poskytovatelia spätnej väzby a podporovatelia schopností praktikantov kriticky reflektovať a hodnotiť priebeh a výsledky vlastnej činnosti,
- poverení zhromažďovatelia informácií o priebehu praxe praktikantov a poskytovatelia konštruktívnej správy a hodnotenia praxe fakulte (Musai, 1996, podľa Filová, 2002, s. 151-152).

1.3 DRUHY PEDAGOGICKEJ PRAXE

V iniciálnom vzdelávaní adeptov učiteľstva sa uplatňujú viaceré, vzájomne prepojené a nadväzujúce druhy (typy) pedagogických praxí, ktoré sa líšia:

1. Obsahovým zameraním:

- *všeobecná psychologicko-pedagogická prax* sa orientuje na pozorovanie a analýzu práce v triedach a smeruje k identifikovaniu, kategorizovaniu a k analýze psychologických a všeobecno-didaktických javov vyučovania, k pozorovaniu a k 'videniu' reálnych žiakov, učiteľov a školských tried,
- *odborovo/predmetová pedagogická prax* rozvíja pedagogické a z nich vyplývajúce najmä didaktické schopnosti praktikantov späté s výučbou konkrétneho aprobačného predmetu.

2. Mierou samostatnej aktivity praktikantov:

- *hospitačnú (náčuvovú) prax* charakterizuje priama účasť *praktikanta* na vyučovacej hodine v cvičnej škole zameraná na pozorovanie priebehu hodiny, činnosti učiteľa a žiakov a na jeho následný rozbor,
- *asistentská prax* tvorí prechod medzi „pasívnym“ pozorovaním vyučovacej hodiny a vlastnou aktivitou praktikanta vo vyučovaní,
- *výstupová prax* nadväzuje na hospitačnú, no na rozdiel od nej sa nesie v znamení samostatných vyučovacích výstupov praktikantov pod vedením cvičných učiteľov na základe vopred premyslenej písomnej prípravy.

3. Organizáciou praktických aktivít praktikantov v cvičných školách:

- *priebežná prax* sa realizuje súbežne s výučbou na vysokej škole, pričom praktikanti praxujú v cvičnej škole spravidla jeden deň v týždni u jedného alebo viacerých učiteľov,
- *bloková prax* trvá dva týždne a jej obsahom môže byť hospitácia alebo pedagogický výstup,
- *súvislá prax* trvá nepretržite viac týždňov a jej cieľom je umožniť praktikantovi overiť si pedagogické skúsenosti v rozličných podmienkach a pripraviť sa na samostatnú pedagogickú činnosť.

4. Počtom praktikantov:

- *individuálna prax* (u cvičného učiteľa praxuje spravidla 1, výnimočne 2-3 praktikanti),
- *skupinová prax* (u cvičného učiteľa praxuje viac praktikantov).

1.4 FORMY PEDAGOGICKEJ PRAXE

Medzi základné formy pedagogickej praxe patrí *hospitácia, asistentská prax, pedagogický výstup praktikanta a rozbor vyučovacej hodiny*. O. Wágnerová a A. Doušková (1996) medzi ne zaraďujú aj *psychologické praktikum, učiteľské praktikum, učiteľské praktikum – tvorivé dielne a učiteľské praktikum – kolokvium k záverečnej pedagogickej praxi*.

Hospitácia (náčuv) praktikantov na vyučovacej hodine sa uskutočňuje za účelom poskytnutia „údajov o skutočnej (konkrétnej) skúsenosti na jej diskusiu (rozbor), analyzovanie a vysvetlenie“ (Randall, Thorntonová, 2001, s. 49). Predstavuje prvé stretnutie praktikanta so školskou praxou a vyvrcholenie predchádzajúcej teoreticko-praktickej prípravy na fakulte. Nemá viesť k bezduchému napodobňovaniu cvičného učiteľa, ale k uvedomovaniu si toho, že pedagogické činnosti môžu byť realizované v rôznych formách a rozličnými spôsobmi. Prebieha v troch etapách:

1. Príprava na hospitáciu (oboznámenie sa s cieľom pozorovania, spôsobom registrácie pozorovaných javov, časom a miestom konania hospitácie, vyučujúcim, témou hodiny a jej výchovno-vzdelávacími cieľmi).
2. Vlastná hospitácia na vyučovacej hodine (bezprostredné pozorovanie vyučovania z rôznych stránok a presná, objektívna registrácie pozorovaných javov. Výstupom hospitačnej činnosti je hospitačný zápis).
3. Rozbor vyučovacej hodiny (analýza pozorovanej pedagogickej reality a vyslovovanie záverov o nej).

Asistentská prax je forma pedagogickej praxe, v ktorej praktikant prekračuje rámec „pasívneho“ pozorovania vyučovania a stáva sa pomocníkom učiteľa pri príprave a organizácii podmienok na vyučovanie, pri realizácii učiteľovej vyučovacej činnosti a vedení časti vyučovacej hodiny.

Pedagogický výstup praktikanta je vlastne pokusným vyučovaním kandidáta učiteľstva v prítomnosti cvičného učiteľa. Realizuje ho podľa vopred vypracovaného a teoreticky zdôvodneného písomného projektu (písomnej prípravy), ktorý vypracúva na základe odborovo/predmetových, pedagogicko-psychologických i odborovo-didaktických vedomostí a schopností, štúdia odbornej literatúry a pokynov učiteľa predmetovej didaktiky a cvičného učiteľa. Môže mať čiastkový charakter (praktikant vyučuje v určitom časovom úseku vyučovacej hodiny, tzv. mikroyučovanie) alebo komplexný charakter (praktikant vyučuje celú vyučovaciu hodinu). Tak ako každá zámerná ľudská činnosť, má tri základné fázy:

1. preaktívna fáza: písomná príprava pedagogického výstupu,
2. interaktívna fáza: realizácia pedagogického výstupu, ktorý chápeme ako sekvenciu „funkčne štruktúrovaných verbálnych a neverbálnych interakcií vyučujúceho a vyučovaného, ktorými sa postupne dosahujú požadované učebné výsledky podľa programu riadenia učebného procesu“ (Š. Švec, 1995, s. 238),
3. postaktívna fáza: vyhodnocovanie preaktívnej a interaktívnej fázy pedagogického výstupu praktikanta a realizuje sa najmä (ale nie len) počas rozboru vyučovacej hodiny.

Príprava (projekt) praktikanta na „priame vyučovanie“ v určitom ročníku, triede a predmete v základnej alebo strednej škole zahŕňa časovo náročnú didaktickú analýzu učiva tematického celku, vyhľadávanie a štúdium vhodných literárnych či internetových informačných zdrojov a samotnú tvorbu písomného projektu. Základom písomnej prípravy na vyučovanie je výber učiva, stanovenie cieľov, výber didaktických prostriedkov, naplánovanie

organizácie vyučovacej hodiny a metodického postupu praktikanta v nej. V čase príprav projektu vyučovania praktikant najčastejšie konzultuje s cvičným učiteľom (nevyklučuje sa ani konzultácia s didaktikom predmetu na pôde fakulty). Cvičný učiteľ prípravu praktikanta na vyučovaciu hodinu kontroluje, schvaľuje a v konečnom dôsledku povoľuje či nepovoľuje podľa nej vyučovať. V prípade neschválenia prípravy je praktikant povinný prepracovať ju. Príprava na vyučovanie umožňuje praktikantom „predvídať“, čo je potrebné realizovať vzhľadom na určenú tému vyučovania a spolu s dôsledným odborným pozorovaním vyučovacej hodiny je významným prostriedkom autoregulácie ich vlastnej učebnej činnosti (Melicher et al., 2000, s. 33).

Písomná príprava na vyučovanie je mentálne i časovo náročná činnosť, ktorá u väčšiny praktikantov predstavuje kardinálny problém súvislých pedagogických praxí. K najčastejším chybám, ktorých sa praktikanti dopúšťajú patria:

- hesloitosť prípravy *bez hlbšieho použitia pedagogickej teórie*,
- absencia metodického postupu praktikanta na vyučovacej hodine,
- nerozlišovanie podstatného a nepodstatného učiva,
- problémy s formuláciou otázok (prevaha otázok zameraných na reprodukciu učiva),
- nedostatky v časovom projekte prípravy,
- nefunkčné využitie učebných pomôcok,
- stanovenie nevhodných a vzájomne nesúvisiacich učebných úloh,
- nepresná terminológia,
- povrchné plánovanie vyučovacích metód, absencia motivačných a výchovných metód,
- prevaha plánovania činností žiakov nad plánovaním činnosti vyučujúceho/ej (Bazáliková, 1992; Kršjaková, 1993).

Rozbor vyučovacej hodiny je organickou súčasťou a záverečnou fázou hospitácie. V užšom poňatí predstavuje logickú metódu spracúvania faktov, ktorá prispieva „k hlbšiemu prenikaniu do podstaty výchovno-vzdelávacieho procesu, k spájaniu pedagogickej teórie so školskou praxou, a tým k jej uvedomelejšiemu chápaniu“ a zámernému využívaniu (Mihálik, 1988, s. 7). Jeho zmyslom je:

- zdôvodňovať učiteľské/praktikantské konanie,
- pracovať s prvkami, ktoré praktikant nedokáže sám odhaliť, zdôvodniť či zdokonaľiť,
- spájať pedagogickú teóriu s pedagogickou praxou a viesť k uvedomelejšiemu pochopeniu teórie,
- zovšeobecňovať pedagogické skúsenosti a mobilizovať myšlienkové procesy k postupnému zdokonaľovaniu „svojho modelu práce“,
- objektivizovať videnie javov v súlade s teoretickými vedomosťami,
- skúmať podstatu odlišných názorov,
- rozvíjať schopnosť formulovať „výroky a sudy s potrebnou argumentáciou a s nevyhnutným pedagogickým taktom“ (Rys, 1975, s. 99),
- motivovať k zodpovednému prístupu k vyučovacej hodine i vlastným výstupom,
- objektívne zhodnotiť vlastné úspechy i neúspechy.

Pri rozbere by si praktikant mal uvedomiť, „čo sa v danej vyučovacej hodine odohralo a prečo sa to odohralo,“ resp. „ako by to mohlo prebehnúť inakšie“ (Tvrzová et al., 2002, s. 12).

Samotný rozbor by mal mať formu konkrétnej a vecnej tematicky zameranej debaty cvičného učiteľa a praktikanta, ktorá postupuje od javovej stránky (od toho, čo praktikant videl na hodine), k postihnútiu podstaty sledovaného javu, t.j. k jeho odôvodneniu (Geletová, 1995). Komunikácia cvičného učiteľa s praktikantom by mala byť asertívna, taktná a využívajúca tzv. popisný jazyk (t. j. jazyk, ktorým sa nehodnotí osoba, ale jej činnosť).

Fázy rozboru vyučovacej hodiny:

1. Analýza, zdôvodnenie a zhodnotenie vyučovacej činnosti vyučujúceho (t. j. vyjadrenie praktikanta, resp. cvičného učiteľa o svojej vyučovacej činnosti).
2. Vyjadrenie hospitujúceho na základe písomného hospitačného záznamu a kvalifikovaná diskusia s vyučujúcim o výsledkoch pozorovania.
3. Zaujatie a obhajoba stanoviska vyučujúceho (cvičného učiteľa resp. praktikanta) k vlastnému výkonu. Zhrnutie zistení a formulácia záverov zameraných na zlepšenie pedagogických postupov, organizácie a realizácie vyučovacej činnosti vyučujúceho zo strany toho, kto vedie rozbor.

2 PEDAGOGICKÁ PRAX ŠTUDENTOV UČITEĽSTVA AKADEMICKÝCH PREDMETOV NA UPJŠ V KOŠICIACH (Silvia Kontřová)

2.1 PROGRAM PEDAGOGICKEJ PRAXE ŠTUDENTOV UČITEĽSTVA AKADEMICKÝCH PREDMETOV NA UPJŠ V KOŠICIACH

V priebehu magisterského stupňa vysokoškolského štúdia absolvujú študenti učiteľstva akademických predmetov na Filozofickej fakulte UPJŠ a Prírodovedeckej fakulte UPJŠ štyri pedagogické praxe (tab. č. 1). V ich priebehu uskutočnia **38** samostatných vyučovacích výstupov z každého aprobačného predmetu.

Tab. č. 1: Program pedagogickej praxe na UPJŠ v Košiciach

Kód praxe	Semester Mgr. stupňa štúdia	Termín praxe	Druh Praxe	Trvanie praxe	Rozsah praxe a povinnosti študenta	Aprobačné predmety
MPPa	1.	1.- 12.týždeň ZS	Priebežná pedagogicko-psychologická prax	12 týždňov (štvrtok 1.- 3.VH)	36 hodín (12 H, 6 R VH, 9 VH* 9 VH**)	M, F, CH, B, G, I, Sj, Aj, Nj, H, VO, E, Ps
MPPb	2.	6.-8. týždeň LS	Súvislá pedagogická prax I	3 týždne	18 hodín/AP (8 H, 5 AČ, 5 PV, R VH)	M, F, CH, B, G, I, Sj, Aj, Nj, H, VO, E, Ps
MPPc	3.	1. týždeň pred začiatkom - 3. týždeň ZS	Súvislá pedagogická prax II	4 týždne	24 hodín/AP (6 H, 18 PV, R VH)	M, F, CH, B, G, I, Sj, Aj, Nj, H, VO, E, Ps
MPPd	4.	3.-5. týždeň LS	Súvislá pedagogická prax III	3 týždne	19 hodín/AP (4 H, 15 PV, R VH)	M, F, CH, B, G, I, Sj, Aj, Nj, H, VO, E, Ps
DPP	3. 5.	podľa ind. možností študenta cvičného učiteľa	Pedagogická prax	2 týždne	20 hodín/AP (4 H, 16 PV, R VH)	M, F, CH, B, G, I, Sj, Aj, Nj, H, VO, E, Ps

Vysvetlivka:

- DPP : dopĺňujúce pedagogické štúdium
RPP : rozširujúce štúdium
ZS : zimný semester (september - december)
LS : letný semester (február - máj)
H : hospitácia
AČ : asistentská činnosť
PV : pedagogický výstup
RVH : rozbor vyučovacej hodiny
* : úvodný a záverečné semináre k praxi vedené učiteľmi KPPaPZ a KP FF UPJŠ
** : samostatná práca

AP	:	aprobačný predmet
M	:	matematika
F	:	fyzika
CH	:	chémia
B	:	biológia
G	:	geografia
I	:	informatika
Sj	:	slovenský jazyk a literatúra
Aj	:	anglický jazyk a literatúra
Nj	:	nemecký jazyk a literatúra
H	:	história/dejepis
VO	:	výchova k občianstvu/náuka o spoločnosti
E	:	etika
Ps	:	psychológia

2.2 ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE PEDAGOGICKEJ PRAXE

Organizáciu všetkých druhov pedagogickej praxe zabezpečuje Katedra pedagogiky (ďalej len „KP“) FF UPJŠ, Moyzesova 9, 040 01 Košice (kontakt: katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk).

Priebežnú pedagogicko-psychologickú prax garantujú a hodnotenie za jej absolvovanie udeľujú poverení učitelia KP a Katedry pedagogickej psychológie a psychológie zdravia („ďalej len „KPPaPZ“) FF UPJŠ, predmetové Súvislé pedagogické praxe (I, II, III) garantujú a hodnotenie v nich udeľujú učitelia predmetových didaktík odborových katedier/ústavov FF UPJŠ a PF UPJŠ (tab. č. 2).

Tabuľka č. 2: Učitelia predmetových didaktík FF UPJŠ a PF UPJŠ

Fakulta	Akademický predmet	Gestorská katedra/ústav	Adresa	Učiteľ/ka predmetovej didaktiky
Filozofická	Slovenský jazyk a literatúra	Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie	Petzvalova 4	Mgr. Eva Frúhaufová, PhD.
	Anglický jazyk a literatúra	Katedra anglistiky a amerikanistiky	Petzvalova 4	Mgr. Július Rozenfeld
	Nemecký jazyk a literatúra	Katedra germanistiky	Petzvalova 4	PhDr. Katarína Fedáková, PhD.
	Výchova k občianstvu	Katedra filozofie a dejín filozofie	Petzvalova 4	doc. PhDr. Mária Mičaninová, CSc. PhDr. Ingrid Rodáková
	Psychológia	Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia	Šrobárova 2	PhDr. Beáta Gajdošová, PhD.
	Etika	Katedra aplikovanej etiky	Popradská 66	PhDr. Andrea Klimková

	História	Katedra histórie	Popradská 66	doc. Soňa Gabzdilová, CSc. PaedDr. Alžbeta Bojková
Prírodovedecká	Biológia	Ústav biologických a ekologických vied	Mánesova 23	doc. PhDr. Katarína Kimáková, CSc., PaedDr. Andrea Lešková, PhD.
	Chémia	Ústav chemických vied	Moyzesova 11	doc. RNDr. Mária Ganajová, CSc. RNDr. Júlia Sečková
	Fyzika	Ústav fyzikálnych vied	Park Angelinum 9	RNDr. Ludmila Onderová, PhD.
	Geografia	Ústav geografie	Jesenná 5	doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc.
	Matematika	Ústav matematických vied	Jesenná 5	doc. RNDr. Dušan Šveda, CSc., RNDr. Ingrid Semanišinová, PhD.
	Informatika	Ústav informatiky	Jesenná 5	RNDr. Ľubomír Šnajder, PhD.

Zásady organizácie a realizácie pedagogických praxí:

- Pedagogické praxe patria k predmetom s nadväznosťou podmienenou absolvovaním iných predmetov (prerekvizít).
- Termíny konania pedagogických praxí stanovuje harmonogramom ak. roka príslušnej fakulty. Študent doplnujúceho pedagogického štúdia (ďalej len „DPŠ“) absolvuje Pedagogickú prax v stanovenom semestri, termín jej realizácie však prispôsobí vlastným časovým možnostiam.
- Pedagogické praxe sa konajú výlučne na základných a stredných školách (ďalej len „ZŠ“ a „SS“), s ktorým, má UPJŠ uzavretú Zmluvu o spolupráci pri zabezpečovaní praktickej prípravy študentov učiteľstva akademických predmetov. Ich priebežne aktualizovaný zoznam je zverejnený na webovej stránke FF UPJŠ a PF UPJŠ (cesta: študenti – informácie pre študentov – štúdium – pedagogická prax – súvislé pedagogické praxe).
- V priebehu súvislých pedagogických praxí (I-III) by mal študent praxovať na rôznych stupňoch škôl (základná škola - stredná škola) a typoch škôl (gymnázium - stredná odborná škola). O tom, v akom poradí na nich praxe vykoná, rozhoduje organizátor praxe, v prípade voľby školy študentom – sám študent. Výnimku z uvedenej zásady môže udeliť učiteľ predmetovej didaktiky, resp. organizátor praxe len v prípade, že sa nedá dodržať z dôvodu nevyučovania, resp. nedostatočného týždenného rozsahu výučby aprobačného predmetu na niektorom z typov škôl.
- Súvislá pedagogická prax I (MPPb) a Súvislá pedagogická prax II (MPPc) sa realizuje spravidla na školách v mieste sídla fakulty. V odôvodnených prípadoch môže udeliť výnimku učiteľ predmetovej didaktiky, resp. organizátor praxe. Súvislú pedagogickú prax III (MPPd) môže študent absolvovať aj na škole v mieste svojho trvalého bydliska resp. v jeho blízkosti.
- Študenta zadelia na cvičnú školu pracovníci KP FF UPJŠ. Podmienkou jeho zadelenia je splnenie prerekvizít stanovených učebným plánom a prihlásenie sa na predmet v AIS.
- Učiteľ predmetovej didaktiky príslušnej fakulty môže študentovi uznať Súvislú pedagogickú prax III (MPPd) ako absolvovanú v prípade, že ho o to študent včas požiada a najneskôr do konca novembra príslušného kalendárneho roka mu hodnoverne preukáže

absolvovanie povolenej pedagogickej aktivity na tlačive „Potvrdenie o absolvovaní pedagogickej aktivity“.

- Študenti sú informovaní o termíne konania príslušnej praxe, jej rozsahu, formách, obsahu, organizácii a priebehu prostredníctvom harmonogramu akademického roka, elektronickej nástenky jednotlivých druhov pedagogických praxí v AIS, oznamovacej tabule KP FF UPJŠ a povinných pravidelných inštruktáží, ktoré sa konajú pred začiatkom každej pedagogickej praxe.
- Podmienkou nástupu študenta na pedagogickú prax je účasť študenta na inštruktáži k praxi a v prípade súvislých pedagogických praxí I - III aj odovzdanie vyplneného a školou potvrdeného Akceptačného listu v termíne stanovenom organizátorom praxe najneskôr 1 mesiac pred začiatkom praxe.
- V prípade, že študent nenastúpi na pedagogickú prax v termíne, ktorý stanovuje harmonogram akademického roka zo subjektívnych dôvodov (napr. súkromný pobyt v zahraničí, zahraničná brigáda apod.), pedagogickú prax vykoná v stanovenom termíne nasledujúceho akademického roka, resp. v čase konania inej súvislej pedagogickej praxe a to po dohode s organizátorom praxe.

2.3 DOKUMENTÁCIA O PEDAGOGICKEJ PRAXI

Dokumentáciu o pedagogickej praxi tvorí dokumentácia fakulty/univerzity o pedagogickej praxi a spolupráci s cvičnými školami a dokumentácia praktikanta o pedagogickej praxi.

K dokumentácii študenta o pedagogickej praxi patria:

- a) Pokyny, smernice a informačné materiály, ktoré praktikantovi poskytujú základné informácie o druhu, cieľoch, termíne, formách a rozsahu pedagogickej praxe a povinnostiach osôb participujúcich na nej (študenta, cvičného učiteľa, učiteľa odborovej/predmetovej didaktiky atď.), napr. organizačné pokyny a smernice, metodické pokyny a materiály, harmonogramy praxe apod.
- b) Materiály, tlačivá a formuláre, ktoré slúžia na evidenciu účasti praktikanta na pedagogickej praxi, usmernenie praktických aktivít praktikanta a ich hodnotenie. Do tejto skupiny dokumentácie patrí napr. rozvrh hospitácií a pedagogických výstupov, hospitačné záznamy a pozorovacie schémy, písomné prípravy na vyučovanie, hodnotenie činnosti praktikanta na praxi; správa o pedagogickej praxi apod. Špecifickú zložku pedagogickej dokumentácie predstavuje portfólio študenta z pedagogickej praxe (pozri kapitola 8).

V nasledujúcej špeciálnej časti nájdete všetky dokumenty, ktoré budete potrebovať k jednotlivým druhom pedagogickej praxe. Pred nástupom na pedagogickú prax si ich vytlačte podľa pokynov organizátora praxe a po skončení praxe ich predložte príslušným učiteľom fakulty podľa Pokynov k jednotlivým druhom pedagogickej praxe.

II APLIKAČNÁ ČASŤ

3 PRIEBEŽNÁ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PRAX *(Beáta Gajdošová – Silvia Kontírová)*

3.1 POKYNY K PRIEBEŽNEJ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKEJ PRAXI

Prax realizáciu praxe sa vyžaduje súbežné štúdium predmetov:

- Pedagogická a školská psychológia pre učiteľov (Učiteľstvo psychológie) alebo Psychológia a pedagogická psychológia (Učiteľstvo ostatných predmetových špecializácií)
- Všeobecná pedagogika a didaktika.

Trvanie praxe: 12 týždňov

Termín praxe: 1.-12. týždeň ZS

Miesto konania praxe: základné a stredné školy v Košiciach.

Formy a rozsah praxe:

- úvodný informačno-metodický seminár (3 hod.),
- hospitácie na vyučovacích hodinách (12 hod.),
- rozbor vyučovacích hodín (6 hod.),
- záverečný hodnotiaci seminár k organizačnej časti praxe (1 hod.)
- záverečný analyticko – syntetický seminár k psychologickému časti praxe (2 hod.)
- záverečný analyticko – syntetický seminár k pedagogickej časti praxe (2 hod.),
- samostatná práca študenta (9 hod.).

Organizácia praxe: skupinová.

Všeobecné ciele praxe:

- zorientovať sa v reálnej školskej praxi, v práci učiteľov a žiakov na vyučovaní a vo vekových osobitostiach žiakov základných a stredných škôl,
- integrovať a konfrontovať teoretickú a praktickú zložku vysokoškolskej prípravy,
- pripraviť sa na asistentské činnosti, vlastné vyučovacie výstupy a reálnu edukačnú činnosť v podmienkach základnej a strednej školy,
- prehĺbiť motiváciu k ďalšiemu štúdiu a sebazvedávaniu.

Špecifické ciele praxe:

- vnímať pedagogické a psychologické javy v reálnej školskej situácii,
- presne ich registrovať a interpretovať,
- psychologicky a pedagogicky myslieť.

Fázy realizácie praxe:

1. **fáza:** úvodný informačno-metodický seminár (poslanie, ciele, obsah, formy, organizácia a hodnotenie praxe). Čas a miesto konania: podľa „Harmonogramu seminárov“.
2. **fáza:** skupinové hospitácie a rozbor hospitovaných hodín na určených ZŠ a SŠ (každý štvrtok 1.-3. VH: 1.-2. VH hospitácia, 3. VH rozbor odhospitovaných vyučovacích hodín) podľa „Rozdelenia študentov do pracovných skupín“ a „Harmonogramu hospitácií“. Prvé 3 týždne - pozorovanie a analýza stanovených psychologických javov a procesov, ostatné 3 týždne - pozorovanie a rozbor stanovených pedagogických javov a procesov.

3. **fáza:** záverečné semináre (k organizačnej a pedagogicko-psychologickej časti praxe) s učiteľmi KP a KPPaPZ FF UPJŠ. Miesto a čas konania podľa „Harmonogramu seminárov“.

Predmet pozorovania – psychologická časť praxe:

1. Motivačné a aktivačné prvky práce učiteľa.
2. Vyučovací štýl učiteľa.
3. Náročné situácie.

Predmet pozorovania – pedagogická časť:

1. Interakcia učiteľa a žiakov v neštandardných pedagogických situáciách.
2. Priebeh a etapy vyučovania.
3. Humanisticky orientované hodnotenie učebnej činnosti žiakov.

Kritériá hodnotenia praxe:

1. Povinná účasť na úvodnom informačno-metodickom seminári k praxi.
2. Povinné absolvovanie 12 hospitácií na vyučovacích hodinách a 6 rozborov vyučovacích hodín. Prípadnú ospravedlnenú neúčasť na hospitáciách, resp. rozbere VH si študent nahradí po dohode s cvičným učiteľom v čase do ukončenia praxe.
3. Aktívna účasť na záverečných seminároch k praxi.
4. Predloženie:
 - 12 vyplnených pozorovacích schém,
 - 6 písomných vyhodnotení pozorovaných javov (tri zo psychológie, tri z pedagogiky),
 - Výkazu hospitácií na Priebežnej pedagogicko-psychologickej praxi,
 - Správy o Priebežnej pedagogicko-psychologickej praxi.

Forma hodnotenia: absolvoval(a) – neabsolvoval(a), udeľujú poverení učiteľia KP a KPPaPZ FF UPJŠ.

Všeobecné pokyny pre školu, zástupcov riaditeľa školy a praktikantov:

Riaditeľstvo školy:

- po dohode s fakultou poverí vybratých učiteľov vykonávaním špecializovaných činností cvičného učiteľa a v rozvrhu vyučovacích hodín im vytvorí priestor pre realizáciu praxe (t.j. každý štvrtok v prvom polroku školského roka 1.-2. VH výučba, 3. VH: voľná),
- v prípade práceneschopnosti praktikanta mu umožní absolvovať náčuvy a rozborov vyučovacích hodín v dohodnutom náhradnom termíne.
- po ukončení praxe zašle na adresu UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., alebo Mgr. Nataša Kocová, PhD., Moyzesova 9, 040 01 Košice riadne vyplnený a podpísaný Výkaz rozborových hodín na pedagogickej praxi za všetkých cvičných učiteľov, ktorí participovali na Priebežnej pedagogicko-psychologickej praxi (MPPa).

Cvičný učiteľ:

- pri realizácii pedagogickej praxe bude spolupracovať s poverenými učiteľmi KP KPPaPZ FF UPJŠ,
- umožní najmenej 6 - členným skupinám praktikantov, utvoreným podľa odborov, hospitovať na 1.-2. vyučovacej hodine svojho aprobačného predmetu,
- na 3. vyučovacej hodine uskutoční s praktikantmi rozbor odhospitovaných vyučovacích hodín z psychologického a pedagogického hľadiska,

- v tlačive „Výkaz hospitácií praktikanta na Priebežnej pedagogicko-psychologickej praxi“ potvrdí účasť praktikanta na hospitáciách a rozboroch VH svojím podpisom,
- v prípade choroby praktikanta mu umožní absolvovať náčuvy a rozborov vyučovacích hodín v dohodnutom náhradnom termíne.

Praktikant:

- absolvuje úvodný i záverečné semináre k praxi podľa „Harmonogramu seminárov“, stanovené hospitácie a rozborov vyučovacích hodín podľa „Harmonogramu hospitácií“,
- na pozorovanie určených psychologických a pedagogických javov sa vopred teoreticky pripraví štúdiom odporúčanej literatúry,
- pracuje v určenej základnej a strednej škole podľa "Rozdelenia študentov do pracovných skupín“, "Harmonogramu hospitácií“ a metodických pokynov organizátora praxe,
- svojím príchodom na náčuvy i pobytom v triede neruší priebeh vyučovania,
- v základnej, resp. strednej škole rešpektuje pokyny a inštrukcie cvičného učiteľa,
- povinne odhospituje 12 vyučovacích hodín,
- v priebehu hospitácií pozoruje a do pripravenej pozorovacej schémy zaznamenáva výskyt určeného psychologického resp. pedagogického javu a to podľa pokynov povereného učiteľa KP a KPPaPZ FF UPJŠ.
- aktívne participuje na 6 rozboroch odhospitovaných vyučovacích hodín,
- v priebehu praxe si vedie "Výkaz hospitácií študenta na Priebežnej pedagogicko-psychologickej praxi“, priebežne potvrdzovaný podpisom cvičných učiteľov,
- v prípade závažných dôvodov (viď študijný program) realizuje náčuvy a rozborov v náhradnom termíne, po predchádzajúcej dohode s cvičným učiteľom školy v termíne do ukončenia praxe na školách,
- po ukončení praxe vyplní tlačivo „Hodnotenie Priebežnej pedagogicko-psychologickej praxe“,
- k hodnoteniu v predmete predloží dokumentáciu o praxi (viď Hodnotenie a jeho kritériá).

3.2 PSYCHOLOGICKÁ ČASŤ

3.2.1 MOTIVÁCIA ŽIAKOV NA VYUČOVANÍ

Kľúčové pojmy: humanizácia výchovy a vzťahu učiteľ - žiak, pozorovanie, mikrovyučovacia analýza, incentívy verbálneho a neverbálneho charakteru, pozitívne a negatívne hodnotenie, stimulácia učebnej aktivity žiakov cez obsah učebnej činnosti.

Metodika: Analytická pozorovacia schéma motivácie a aktivácie žiakov na vyučovaní (Zelina, M.).

Úloha, postup práce:

- Pozorovanie motivačného pôsobenia učiteľa na vyučovacej hodine (po časových úsekoch, napr. po 15. min. alebo podľa etáp vyučovacej hodiny, napr. preverovanie učiva, sprístupňovanie učiva, prehlbovanie a upevňovanie učiva ...).
- Priebežné zaznamenávanie frekvencie vymedzených incentív do pozorovacej schémy.

- Zapisovanie nezvyčajných slovných vyjadrení učiteľa, umožňujúce vyvodenie záveru o variabilite incentív, pozitívneho, či negatívneho hodnotenia žiakov.
- Stručný popis jednej situácie s motivačným postupom učiteľa, ktorý vás zaujal v pozitívnom alebo negatívnom zmysle.
- Po ukončení pozorovania uskutočnenie kvantitatívno-kvalitatívnej analýzy získaných údajov a vyvodenie záveru o charaktere a zvláštnostiach motivačného pôsobenia učiteľa.

Otázky, podnety k úvahe:

- *Prevažovalo pozitívne, či negatívne hodnotenie žiakov?*
- *Aký je pomer pozitívnych a negatívnych incentív podľa záznamu vo vašej pozorovacej schéme?*
- *Čo naznačuje kvalitatívna analýza pozitívnych a negatívnych incentív (napr. ich variabilita, emočná podfarbenosť, verbálna stručnosť, či obsažnosť...)?*
- *Vytvorte si vlastný súbor aspoň desiatich spôsobov povzbudenia, ocenenia, pozitívnych i negatívnych hodnotení žiakov.*
- *Bol na hodine vytvorený priestor pre sebahodnotenie žiakov a hodnotenie spolužiakov? Ako sa žiaci v takej situácii správali?*
- *Pokúste sa analyzovať situáciu, ktorá vás zaujala v súvislosti s motiváciou žiakov:*
 - a) z hľadiska príčin, situačného kontextu (prečo asi učiteľ konal tak, ako konal),*
 - b) z hľadiska iných možných postupov riešenia.*
- *Nájdite, vymyslite, navrhните aspoň jednu kolatívnu úlohu alebo otázku vo vzťahu k učivu, ktoré sa preberalo na monitorovanej vyučovacej hodine.*
- *Ako by ste popísali skúsenosť, akú ste mali pri interpretácii pozorovaných javov?*

Odporúčaná literatúra:

ZELINA, M. Pokus o vymedzenie konceptu stratégií tvorivej edukácie. In Jurčová, M. Zelina, M. 1994. *Kreativizácia a jej bariéry*. Bratislava: ÚEP SAV, s. 91-101.

ZELINOVÁ, M., ZELINA, 1997. *Tvorivý učiteľ*. Bratislava: MC, s.70.

SCHNITZEROVÁ, E. 2002. *Učiteľská psychológia II. (Vybrané kapitoly)*. Košice: PF UPJŠ, s. 58-59.

3.2.1.1 ANALYTICKÁ POZOROVACIA SCHÉMA MOTIVÁCIE A AKTIVÁCIE ŽIAKOV NA VYUČOVANÍ

Meno a priezvisko praktikanta: Ročník : Predmet :

Počet žiakov v triede: Vyučujúci: Dátum:

Činnosť učiteľa verbál. aktivácia	Čas			Suma a %-ný podiel incentív
	1-15 min	16-30 min	31-45 min	
Pozitívne hodnotenie: pochvaly, povzbudenie, vyjadrenie dôvery. <i>Poznámky:</i>				
Negatívne hodnotenie: napomínanie, nespokojnosť, kritika. <i>Poznámky:</i>				
Ironizujúce hodnotenie: irónia, sarkazmus, výsmech, Ponižovanie. <i>Poznámky:</i>				
Chýbajúce hodnotenie: učiteľ nereaguje na žiaka, na jeho dobrú ani na zlú odpoveď. <i>Poznámky:</i>				
Kolatívne premenné: zaujímavé, problémové uvedenie učiva, humor, hádanky. <i>Poznámky:</i>				
Výzvy k sebahodnoteniu a hodnoteniu spolužiakov. <i>Poznámky:</i>				

Aktivácia žiakov cez neverbálnu komunikáciu učiteľa/ky:

- **mimika, gestá, intonácia:** a) nadmerné, rušivé, b) živé, dynamické, c) kľudné, účelné, d) nevýrazné
- **pohyb učiteľa po triede:** a) nadmerný, rušivý, b) primeraný, účelný, c) nedostatočný

Nezvyčajná situácia, resp. iné postrehy o motivácii (aké):

.....
 Postrehy a dojmy zo žiakov a triedy ako celku (napíšte aké):

.....

3.2.1.2 VYHODNOTENIE A ZOVŠEOBECNENIE POZOROVANÍ

3.2.2 VYUČOVACÍ ŠTÝL

Kľúčové pojmy: Humanizácia výchovy, vzťahu učiteľa – žiaka a osobnosti žiaka, pozorovanie, mikrovyučovacia analýza, vyučovací štýl, direktívnosť, nedirektívnosť, akceptujúce a supresívne správanie učiteľa, otázky a úlohy stimulujúce kognitívny rozvoj žiaka, taxonómia kognitívnych funkcií.

Metodika: Analytická pozorovacia schéma na diagnostiku vyučovacieho štýlu učiteľa (Zelina, M.).

Úloha, postup práce:

- Pozorovanie práce a správania učiteľa na vyučovacej hodine (po časových úsekoch, napr. po 15. min. alebo podľa etáp vyučovacej hodiny, napr. preverovanie učiva, výklad, upevňovanie...).
- Priebežné zaznamenávanie frekvencie jednotlivých aktivít do pozorovacej schémy v rámci štyroch vymedzených kategórií:
 - A (akceptation – akceptácia, povzbudzovanie žiakov),
 - Q (questions – otázky kladené žiakom),
 - R (rejection – odmietanie, kritizovanie žiakov),
 - T (talking – hovorí, rozpráva učiteľ)
- Po ukončení pozorovania vypočítanie indexu direktivity podľa vzorca:
$$id = (A + Q_{4,5,6}) / (T + R + Q_{1,2,3})$$
- Na základe kvantitatívno-kvalitatívnej analýzy získaných údajov vyvodenie záveru o charaktere a zvláštnostiach vyučovacieho štýlu učiteľa.

Otázky, podnety k úvahe:

- Aké aktivity prevažujú, a aké chýbajú v rámci kategórie A (akceptation) a R (rejection)?
- Čo učiteľ vyžadoval od žiakov, čo mu u žiakov prekážalo, čo netoleroval, a čo naopak toleroval?
- Aké je rozloženie otázok, úloh v rámci kategórie Q (questions)?
- Čo možno na základe zistených údajov povedať o rozvíjaní kognitívnych funkcií žiakov na danej vyučovacej hodine?
- Vytvorte z tematického celku, z ktorého sa preberalo učivo na vyučovacej hodine, po dve úlohy (otázky) na všetkých šesť úrovni kognitívnych procesov.
- Ak hodnota indexu direktivity bola vyššia ako 1, ktorá kategória aktivít sa na tom viac podieľala: A alebo $Q_{4,5,6}$? Ako možno výsledok interpretovať?
- Ktoré pozorované premenné sa najťažšie identifikovali a prečo?
- Ako sa vám pracovalo s metódou pozorovania? Aké sú jej prednosti, slabiny?
- Čo bolo na práci učiteľa a jeho prístupe k žiakom pre vás inšpirujúce?

Odporúčaná literatúra:

1. ZELINA, M. 1994. *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa*. Bratislava: Iris, s. 41-42.
2. ZELINOVÁ, M., ZELINA, M. 1994. *Model tvorivého humanistického vyučovania*. Bratislava: ŠPÚ.
3. SCHNITZEROVÁ, E., ANTONIČOVÁ, I.: Analýza vyučovacích štýlov na základnej škole. In *Zborník Biodromálne premeny učiteľa – učiteľ v premenách času*. Prešov: FF PU 20, s.220-227.

3.2.2.1 ANALYTICKÁ SCHÉMA NA DIAGNOSTIKU VYUČOVACIEHO ŠTÝLU UČITEĽA/KY

Meno a priezvisko praktikanta: Ročník : Predmet :

Počet žiakov v triede: Vyučujúci/a: Dátum:

Činnosť učiteľa	Čas v min.			Suma a %
	1-15	16-30	31-45	
A: 1. Pozitívne hodnotenie: súhlas, pochvala, odmena. 2. Výzva k sebahodnoteniu a hodnoteniu spolužiakov. 3. Pozitívna aktivácia: vyjadrenie dôvery, povzbudenie, nabádanie k činnosti. 4. Pomoc, rada, usmernenie. 5. Pozitívny záujem o žiaka, triedu, vyhovenie žiadosti . 6. Kolatívne premenné: zaujímavé – problémové uvedenie učiva, humor, hádanky.				

Poznámky:

-
- Q:** 1. Otázky, úlohy na vnímanie, senzomotoriku.
2. Otázky, úlohy na pamäť.
3. Otázky, úlohy na nižšie konvergentné myslenie.
4. Otázky, úlohy na vyššie konvergentné myslenie.
5. Otázky, úlohy na hodnotiace myslenie.
6. Otázky, úlohy na tvorivé myslenie.

Poznámky:

-
- R:** 1. Negatívne hodnotenie: nesúhlas, strohá oprava, kritika, trest.
2. Ironizácia, sarkazmus, výsmech, poníženie.
3. Chýbajúce hodnotenie, učiteľ nereaguje na otázku, odpoveď žiaka
4. Zdôrazňovanie autority učiteľa („Ja“)

Poznámky:

-
- T:** 1. Príkazy, strohé výzvy k činnosti.
2. Inštrukcia k práci, organizačné pokyny.
3. Vysvetľovanie, výklad, monologizácia.
4. Moralizovanie, poučovanie.
5. Oznamy, konštatovanie, formálne, rečnícke otázky.

Poznámky:

Postrehy a dojmy zo žiakov a triedy ako celku (aké) : ::.....

3.2.2.2 VYHODNOTENIE A ZOVŠEOBECNENIE POZOROVANÍ

3.2.3 NÁROČNÉ SITUÁCIE

Kľúčové pojmy: náročné situácie, vžívanie sa do prežívania žiaka, empatia, pozorovanie správania, verbálna komunikácia, neverbálna komunikácia, interpretácia.

Cieľ:

- Sledovanie výchovného a vzdelávacieho procesu z pohľadu žiaka.
- Zvyšovanie citlivosti v schopnosti empatie.
- Zvyšovanie citlivosti v schopnosti pozorovania.
- Otvorenie sa rôznym alternatívam subjektívnych prežívaní a interpretácií konkrétnych náročných situácií.
- Uvedomenie si rôznych možností – spôsobov ciest k dosiahnutiu jednotného cieľa.

Metodika: pozorovacia schéma.

Základné otázky:

1. V ktorých situáciách v rámci prebiehajúcich aktivít na hodine sa žiak asi môže cítiť emočne nepríjemne (zaskočený, nahnevane, prekvapene, urazene, s pocitom viny, s pocitom nedostatočnosti, vyrušovaný, nudí sa, smutne?).
2. Podľa akých príznakov v správaní žiaka usudzujete, že prežíva náročnú situáciu?
3. Ktorá aktivita učiteľa vyvolala toto správanie u žiaka?
4. Ako by ste mohli interpretovať dané správanie učiteľa?
5. Ako inak by ste ešte mohli interpretovať dané správanie učiteľa?
6. Čo si myslíte, čo chcel učiteľ pôvodne svojou aktivitou dosiahnuť, aký cieľ?
7. Ako inakšie by učiteľ mohol dosiahnuť cieľ tak, aby celá situácia bola z hľadiska žiaka príjemnejšia?

Postup práce:

- Začnite voľne sledovať jedného žiaka, jeho verbálne a neverbálne správanie.
- Skúste dávať do súvisu telesné reakcie alebo verbálne vyjadrenia žiaka so správaním, aktivitami učiteľa.
- Zaznamenajte situácie, ktoré na základe správania žiaka predpokladáte, že sú pre žiaka náročné (dráždivé, nad jeho sily, doteraz s nimi nemal skúsenosť, s nedostatkom času, ohrozujú jeho sebavedomie, je v situácii hodnotenia, ohrozenia, nevyužitého potenciálu, konfliktné, s prekážkou).
- Zaznamenajte správanie žiaka, čo robí.
- Skúste sa vžiť do pozície žiaka.
- Skúste odhadnúť, čo asi žiak môže v tejto situácii prežívať.
- Popíšte aktivitu učiteľa, ktorá viedla k tejto reakcii žiaka.
- Popíšte, ako asi interpretoval žiak aktivitu zo strany učiteľa.
- Popíšte, čo asi bolo cieľom danej aktivity zo strany učiteľa.
- Popíšte, ako inak by sa dalo k tomu istému cieľu dôjsť inými ako použitými prostriedkami.

Podnety k úvahe:

- *Ako podobné alebo rozdielne je podľa Vás vnímanie a interpretácia tej istej situácie z pohľadu žiaka a z pozície učiteľa? Vyjadrite svoj názor.*
- *Ktoré prvky v správaní žiakov ste ľahko registrovali?*

- *Skúste porovnať Vašu citlivosť voči správaniu a prežívaniu žiakov na začiatku Vašej praxe a po jej ukončení.*
- *Aká myšlienka (poznatie, upozornenie, zážitok) z tejto časti praxe Vás oslovila a predpokladáte, že ju budete rozvíjať vo Vašej konkrétnej praxi učiteľa?*
- *Navrhните iný spôsob zvyšovania citlivosti a otvorenosti Vás praktikantov voči správaniu a prežívaniu žiaka vo vyučovacom procese.*

3.2.3.1 ANALYTICKÁ SCHÉMA NA POZOROVANIE NÁROČNÝCH SITUÁCIÍ Z POHLADU ŽIAKA

Meno a priezvisko praktikanta: Ročník : Predmet :

Počet žiakov v triede: Vyučujúci/a: Dátum:

1. Čo žiak robí, ako sa správa?

2. Čo predpokladáte, že žiak prežíva?

3. Čo urobil učiteľ, že vyvolal takúto reakciu u žiaka?

4. Ako podľa Vás interpretuje správanie učiteľa žiak?

5. Ako ste charakterizovali (odpozorovali) cieľ učiteľovej aktivity?

6. Ako inakšie by sa dalo dospieť k tomu istému cieľu?

3.2.3.2 VYHODNOTENIE A ZOVŠEOBECNENIE POZOROVANÍ

3.3 PEDAGOGICKÁ ČASŤ

3.3.1 INTERAKCIA UČITEĽA A ŽIAKOV V NEŠTANDARDNÝCH SITUÁCIÁCH NA VYUČOVANÍ

Kľúčové pojmy: nespolupracujúce správanie sa žiakov, intervencie učiteľa pri nespolupracujúcom správaní sa žiakov.

Postup práce:

- pozorujte a priebežne registrujte:
 - frekvenciu výskytu jednotlivých kategórií nevhodného správania sa žiakov,
 - zaznamenajte reakciu učiteľa na nevhodné správanie sa žiakov,
 - poznamenajte si dôsledok učiteľovej reakcie na správanie sa žiakov,
- po ukončení pozorovania sformulujte závery o druhoch nevhodného správania sa žiakov na vyučovacej hodine a o druhoch a účinku reakcií učiteľa naň. Následne porovnajte pozorované skutočnosti s pedagogickou teóriou.

Metodika: upravená analytická schéma na pozorovanie reakcií učiteľa na nevhodné správanie sa žiakov (Arends, 1994, in Gavora 1998).

Podnety k úvahe:

- *Čo mohlo byť príčinou pozorovaného nevhodného správania sa žiakov?*
- *Aké nevhodné správanie sa žiakov na hodine bolo najčastejšie?*
- *Akými spôsobmi a postupmi najčastejšie učiteľ reagova na nespolupracujúce správanie sa žiakov?*
- *Ktoré intervencie učiteľa (ne)odstránili nespolupracujúce správanie sa žiakov?*
- *Navrhňte niekoľko postupov, ktorými by bolo možné predchádzať nespolupracujúcemu správaniu sa žiakov na hodine.*
- *V kontexte pozorovanej vyučovacej hodiny doplňte nasledujúcu vetu: Keď budem učiteľom*
.....

Odporúčaná literatúra:

LANGOVÁ, M., VACÍNOVÁ, M. 1994. *Jak se to chováš?* Praha : Empatie, 1994.

3.3.1.1 ŠTRUKTÚROVANÝ POZOROVACÍ SYSTÉM INTERAKCIÍ UČITEĽA A ŽIAKA V NEŠTANDARDNÝCH SITUÁCIÁCH NA VYUČOVANÍ

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta: Študijný program:

Ročník: Cvičná škola: Trieda: Predmet :.....

Počet žiakov v triede: Vyučujúci: Dátum:

	Správanie sa žiaka	Frekvencia výskytu	Reakcia učiteľa	Účinok reakcie
VYRUŠOVANIE	nepozornosť <i>snívanie, sledovanie pohybu za oknami, obzeranie sa, zabávanie sa, kreslenie do zošita, vrtenie sa...</i>			
	rozprávanie <i>so susedom, čítanie nahlas, našepkávanie ...</i>			
	neslušnosť <i>strkanie do iných, behanie po triede, smiech, vykrikovanie, skákanie do reči, robenie grimás, poznámky na adresu učiteľa ..</i>			
	agresivita <i>hádzanie predmetov, napádanie slabších, bitie spolužiakov</i>			
	upútavanie pozornosti <i>dobiedzanie, šaškovanie, ohováranie</i>			
	vzdorovitosť <i>ignorovanie učiteľa, odmietanie pokynov a príkazov, odvrávanie, robenie napriek, kreslenie karikatúr zo vzdoru</i>			
ŽARTY	<i>ako snaha vyhnúť sa povinnosti, ako reakcia na neadekvátne konanie učiteľa, ako snaha „spoznať“ učiteľa</i>			
PRIESTUPKY	<i>krádež, ničenie majetku, podvádžanie, záškoláctvo</i>			
SUBJ. ŤAŽKOSTI	<i>pod vplyvom intoxikácie či náhleho ochorenia</i>			

Postrehy, dojmy, námety, návrhy k rozboru pozorovanej vyučovacej hodiny:

3.3.1.2 VYHODNOTENIE A ZOVŠEOBECNENIE POZOROVANÍ

3.3.2 PRIEBEH A ETAPY VYUČOVANIA

Kľúčové pojmy: vyučovací proces, fázy vyučovacieho procesu, vyučovanie, etapy vyučovania a ich didaktické funkcie.

Kritériá na pozorovanie priebehu a etáp vyučovania:

- **Kontrola domácich úloh**
- **Motivácia:**
 - či učiteľ prejavil pozitívny záujem o žiakov
 - či žiakom oznámil cieľ vyučovacej hodiny (doslovne)
 - či nadviazal novým učivom na skúsenosti žiakov
 - či navodil nejakú zábavnú, zaujímavú, neobvyklú činnosť
 - či priniesol nejaký zaujímavý materiálny objekt
 - či odmeňoval, hodnotil činnosť žiakov
- **Expozícia:**
 - ako učiteľ sprístupňoval žiakom nové učivo,
 - či a ako odlíšil základné, rozširujúce a prehlbujúce, resp. doplňujúce učivo,
 - aké boli učiteľove typické otázky (faktografické, problémové ...),
 - aké používal učebné pomôcky a didaktickú techniku,
- **Fixácia:**
 - či a ako opakoval nové učivo so žiakmi,
 - aké fixačné metódy používal,
 - či nové učivo systematizovalo osvojené vedomosti,
 - aké boli učiteľove typické otázky,
- **Verifikácia:**
 - ako boli zamerané otázky učiteľa pri skúšaní a opakovaní,
 - či bolo hodnotenie objektívne, spravodlivé a učiteľom zdôvodnené,
 - akou formou hodnotil výsledok učebnej činnosti žiakov.

Metodika: Upravená technika elementárneho hospitačného záznamu (MRHAČ, J. a kol. 1988. *Pedagogická praxe ve studiu učitelství I. st.* ZŠ. Praha : SPN.).

Postup práce:

- pozorujte a registrujte činnosť učiteľa a žiakov v jednotlivých etapách vyučovania,
- zaznamenajte približné časové trvanie jednotlivých etáp vyučovania,
- po ukončení pozorovania sformulujte závery o činnosti učiteľa a žiakov v jednotlivých etapách vyučovania a porovnajte pozorovanú skutočnosť s pedagogickou teóriou.

Podnety k úvahám:

- *Ktoré etapy vyučovania ste zaregistrovali?*
- *Ako dlho trvali jednotlivé etapy vyučovania?*
- *Splnili jednotlivé etapy vyučovania svoje didaktické funkcie?*
- *Ktorá etapa vyučovania tvorila jadro vyučovacej hodiny?*
- *V čom spočíva význam teoretického poznania etáp vyučovania?*
- *Čo Vám priniesla hospitácia?*
- *Čo sa Vám páčilo na VH z pohľadu etáp vyučovania?*
- *V kontexte pozorovanej VH doplňte nasledujúcu vetu: Ked' budem učiteľom*
.....

Odporúčaná literatúra:

KURELOVÁ, M. a kol. 1990. *Kapitoly z obecné didaktiky z hľadiska řízení vyučovacieho procesu*. Ostrava: Ostravská univerzita.

PETLÁK, E. 2004. *Všeobecná didaktika*. Bratislava: Iris.

3.3.2.1 ELEMENTÁRNY HOSPITAČNÝ ZÁZNAM PRIEBEHU A ETÁP VYUČOVANIA

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta: Študijný program:
 Ročník: Cvičná škola: Trieda: Predmet :.....
 Počet žiakov v triede: Vyučujúci: Dátum:

Etapa vyučovania	Činnosť učiteľa	Činnosť žiaka	Poznámky

Postrehy, dojmy, námety a návrhy k rozboru pozorovanej VH:

3.3.2.2 VYHODNOTENIE A ZOVŠEOBECNENIE POZOROVANÍ

3.3.3 HUMANIZÁCIA HODNOTENIA

Kľúčové pojmy: skúšanie, hodnotenie, formy hodnotenia, klasifikácia, humanisticky orientované hodnotenie.

Kritériá na pozorovanie VH:

- **Otvorenosť hodnotenia**
 - či učiteľ hodnotí učebnú činnosť žiakov a jej výsledky a nie osobu žiaka,
 - či povzbudí žiaka, ak poukáže na chybu v jeho činnosti/výsledku,
 - či nevyslovuje uzavreté hodnotiace súdy o žiakovej činnosti, resp. jej výsledku.
- **Pozitívna orientácia hodnotenia**
 - či potvrdzuje správnosť žiakovej odpovede,
 - či najprv hodnotí to, čo žiak vie a až potom to, čo žiak nevie,
 - či chváli, povzbudzuje, vyjadruje dôveru v sily žiaka,
 - či hodnotí bez irónie a sarkazmu,
 - či povzbudzuje žiaka pri prežívaní nezdaru, neúspechu.
- **Komplexnosť hodnotenia**
 - či používa rôzne metódy skúšania, preverovania,
 - či používa rôzne formy hodnotenia.
- **Tendencia k sebahodnoteniu**
 - či vyzýva žiakov, aby hodnotili, ako prežívali hodinu, vlastný proces učenia sa,
 - či vyzýva žiakov k hodnoteniu spolužiakov,
 - či vyzýva žiakov k hodnoteniu vlastnej činnosti (sebahodnoteniu).

Metodika: upravený štruktúrovaný pedagogický pozorovací systém na humanisticky orientované hodnotenie žiakov (PAVLOV, I. *Štruktúrované pedagogické pozorovacie systémy výučby. Príloha metodického listu pre učiteľov, vedúcich metodických združení a predmetových komisií.* 1999. Prešov : Metodické centrum).

Postup práce:

- pozorujte a registrujte výskyt jednotlivých kategórií humanistického hodnotenia,
- spočítajte frekvenciu výskytu pozorovaných javov v jednotlivých kategóriách a zapíšte poradie výskytu jednotlivých kategórií od najfrekventovanejšej po najmenej frekventovaných,
- vyvodte závery o humanisticky orientovanom hodnotení učebnej činnosti žiakov na pozorovaných hodinách a porovnajte pozorovanú skutočnosť s pedagogickou teóriou.

Podnety k úvahe:

- *Ktoré znaky humanistického hodnotenia, podľa Vás, na vyučovaní absentovali a prečo?*
- *Ako reagovali žiaci na jednotlivé prvky humanisticky orientovaného hodnotenia?*
- *Pokúste sa vysvetliť výhody a nevýhody školského humanisticky orientovaného hodnotenia.*
- *Čo Vám priniesla hospitácia?*
- *V kontexte pozorovanej vyučovacej hodiny doplňte nasledujúcu vetu: Keď budem učiteľom*

Odporúčaná literatúra:

KOSOVÁ, B. 2000. *Hodnotenie ako prostriedok humanizácie školy.* Prešov : MC.

SLAVÍK, J. 1999. *Hodnocení v současné škole.* Praha : Portál.

BERNATKOVÁ, A. 1995. *Slovné hodnotenie žiakov. Metodický materiál.* Bratislava : ŠPÚ.

3.3.3.1 ŠTRUKTÚROVANÝ POZOROVACÍ SYSTÉM NA HUMANISTICKY ORIENTOvané HODNOTENIE UČEBNEJ ČINNOSTI ŽIAKOV

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta: Študijný program: Ročník:

Cvičná škola: Trieda: Predmet :.....

Počet žiakov v triede: Vyučujúci: Dátum:

Činnosť učiteľa	Frekvencia výskytu	Σ	Poradie výskytu
Skúšal			
ústne			
písomne			
prakticky			
Pri hodnotení			
nehodnotil osobu žiaka, ale jeho učebnú činnosť a jej výsledky			
poukázal na chybu žiaka a zároveň ho povzbudil			
vyslovil otvorený hodnotiaci súd o žiakovej činnosti resp. jej výsledku			
potvrdil správnosť žiakovej odpovede			
najprv ohodnotil to, čo žiak vie, a až potom to, čo žiak nevie			
pochválil, povzbudil žiaka a vyjadril vieru v jeho sily			
hodnotil žiaka tak, aby ho nezosmiešnil a neurazil			
povzbudil žiaka pri prežívaní nezdaru			
Žiaka vyzval k hodnoteniu spolužiakov			
prežívania vyučovacej hodiny			
vlastnej učebnej činnosti a jej výsledku			
Hodnotil			
známkou			
bodmi			
percentami			
slovne			
krátkou slovnou poznámkou			

Postrehy, dojmy, námety a návrhy k rozboru pozorovanej VH:

3.3.3.2 VYHODNOTENIE A ZOVŠEOBECNENIE POZOROVANÍ

3.4 VÝKAZ HOSPITÁCIÍ NA PRIEBEŽNEJ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKEJ PRAXI

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta: Študijný program:

Ročník: Kód skupiny z 1. AP: Kód skupiny z 2. AP:

Psychologická časť						
P. č.	Dátum	Trieda	Predmet	Téma učiva	Pozorovaný jav	Podpis vyučujúceho
Pedagogická časť						

Podmienky pre udelenie hodnotenia splnené:

za psychologickú časť dňa: podpis vyučujúceho:

za pedagogickú časť dňa: podpis vyučujúceho:

3.5 SPRÁVA O PRIEBEŽNEJ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKEJ PRAXI

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta: Študijný program: Ročník:

Cvičné školy:

1. týždeň: 2. týždeň:
3. týždeň: 4. týždeň:
5. týždeň: 6. týždeň:

1. Prístup cvičných škôl k pedagogickej praxi praktikanta bol:
 - a) pozitívny
 - b) skôr pozitívny
 - c) aj pozitívny aj negatívny
 - d) skôr negatívny
 - e) negatívny

2. Prístup cvičných učiteľov k pedagogickej praxi praktikanta bol:
 - a) pozitívny
 - b) skôr pozitívny
 - c) aj pozitívny aj negatívny
 - d) skôr negatívny
 - e) negatívny

3. Rozbory vyučovacích hodín v psychologickej časti praxe boli zamerané:
 - a) na pozorované psychologické javy vyučovania
 - b) aj na pozorované psychologické javy vyučovania
 - c) na iné ako pozorované psychologické javy vyučovania

4. Rozbory vyučovacích hodín v pedagogickej časti boli zamerané:
 - a) na pozorované pedagogické javy vyučovania
 - b) aj na pozorované pedagogické javy vyučovania
 - c) na iné ako pozorované pedagogické javy vyučovania

5. Prínos praxe z hľadiska mojej prípravy na výkon učiteľskej profesie bol:
 - a) veľký
 - b) skôr veľký
 - c) skôr malý
 - d) malý

6. Poznámky, návrhy, odporúčania:
.....
.....

Dátum:

Podpis praktikanta:

4 SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX I

(Garanti predmetových pedagogických praxí – Silvia Kontírová)

4.1 POKYNY K SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI I (MPPb)

Pre realizáciu praxe sa vyžaduje:

- **absolvovanie podmieňujúceho predmetu** Priebežná pedagogicko-psychologická prax (MPPa)
- **súbežné štúdium** predmetových/odborových didaktík. Pri predmetovej didaktike 1 sú prerekvizitami predmety:
 - Pedagogická a školská psychológia pre učiteľov (Učiteľstvo psychológie) alebo Psychológia a pedagogická psychológia (Učiteľstvo ostatných predmetových špecializácií)
 - Všeobecná pedagogika a didaktika.

Trvanie praxe: 3 týždne

Termín pedagogickej praxe:

Miesto konania praxe: základná alebo stredná škola v Košiciach.

Formy a rozsah pedagogickej praxe:

- hospitácie na vyučovacích hodinách (8 VH/AP)
- asistentské činnosti (na 5 VH/AP)
- samostatné pedagogické výstupy (5 VH/AP)
- odborovo-predmetové a metodické rozbory vyučovacích hodín,
- aktívna účasť na mimotriednej a mimoškolskej činnosti školy.

Organizácia praxe: individuálna.

Forma hodnotenia: absolvoval(a) – neabsolvoval(a), udeľuje príslušný učiteľ predmetovej/odborovej didaktiky.

Všeobecné pokyny pre školu, cvičných učiteľov a praktikantov:

Riaditeľstvo školy:

- akceptuje cvičných učiteľov, fakultou vybratých z ponuky školy. Ich zmenu uskutoční iba v prípade objektívnych príčin (napr. dlhodobá práceneschopnosť učiteľa, nedostatočný týždenný počet vyučovacích hodín a pod.);
- podľa možnosti (a po dohode s učiteľmi) umožní praktikantovi hospitovať na vyučovacích hodinách jeho aprobačných predmetov aj u ďalších vyučujúcich;
- v prípade choroby praktikanta mu umožní absolvovať prax v dohodnutom náhradnom termíne;
- po ukončení praxe zašle na adresu UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., alebo Mgr. Nataša Kocová, PhD., Moyzesova 9, 040 01 Košice riadne vyplnený a podpísaný Výkaz rozborových hodín na pedagogickej praxi za všetkých cvičných učiteľov, ktorí participovali na Súvislej pedagogickej praxi I (MPPb).

Cvičný učiteľ:

- spolu s praktikantom vypracuje „Rozvrh hodín hospitácií, asistentských činností a výstupov študenta na Súvislej pedagogickej praxi I“;
- umožní praktikantovi absolvovať:
 - **8 hospitácií na vyučovacích hodinách,**

- **5 hodín asistentských činností** (ich obsahom je napr. príprava učebnej pomôcky, kontrola domácich úloh žiakov, oprava, hodnotenie písomných, grafických a praktických prác žiakov pod vedením cvičného učiteľa, pomoc pri skúšaní žiakov, mikrovýstup, práca so zaostávajúcimi a talentovanými žiakmi, spolupráca pri výučbe v seminároch aprobačných predmetov a pod.),
- **5 hodín samostatných pedagogických výstupov.**

U jedného cvičného učiteľa môže pracovať jeden alebo dvaja praktikanti.

Model realizácie praxe s 1 praktikantom:

- a) praktikant odhospituje u cvičného učiteľa 8 vyučovacích hodín,
- b) cvičnému učiteľovi bude asistovať pri vyučovacích činnostiach na 5 hodinách,
- c) samostatne odučí 5 vyučovacích hodín.

Model realizácie praxe s 2 praktikantmi u 1 cvičného učiteľa:

- a) hospitácie oboch praktikantov na 4 vyučovacích hodinách cvičného učiteľa,
 - b) na ďalších dvoch hodinách jeden praktikant učiteľovi asistuje, druhý hospituje, na ďalších 2 hodinách sa praktikanti vymenia,
 - c) jeden praktikant samostatne odučí 5 vyučovacích hodín, pričom druhý praktikanta mu bude na dvoch hodinách hospitovať a na troch hodinách asistovať,
 - d) na ďalších piatich hodinách sa praktikanti vymenia, t.j. druhý praktikant samostatne odučí 5 vyučovacích hodín, pričom na dvoch z nich mu bude prvý praktikant hospitovať a na troch asistovať.
- nakoľko praktikanti ešte neabsolvovali žiadne predmetové hospitácie a pedagogické výstupy, **odporúčame**, aby ich samostatným vyučovacím výstupom predchádzali hospitácie na vyučovacích hodinách cvičného učiteľa a asistentské činnosti,
 - vyžaduje od praktikanta dôslednú prípravu na výkon asistentských činností a samostatných vyučovacích výstupov. Na každej písomnej príprave praktikanta na vyučovaciu hodinu musí byť klauzula cvičného učiteľa: „*Povoľujem odučiť, dátum a podpis učiteľa*“;
 - nepovolí praktikantovi výstup pri nedostatočnej príprave. Pri druhom nepovolenom výstupe informuje učiteľa príslušnej predmetovej didaktiky a konzultuje s ním uvedenú situáciu;
 - sleduje vyučovacie výstupy praktikanta a robí s ním rozborov vyučovacích hodín z hľadiska odborového/predmetového, pedagogicko-psychologického a metodického plnenia cieľov vyučovacej hodiny;
 - oceňuje pokroky a úspechy praktikanta a zároveň ho upozorňuje na všetky nedostatky a žiada ich odstránenie;
 - nezasahuje do práce praktikanta počas vyučovacej hodiny, ale necháva mu možnosť, aby sám riešil aj najťažšie výchovné a didaktické situácie;
 - vypracuje na konci praxe „Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta I“ a oboznámi s ním praktikanta, ktorý ho doručí príslušnému učiteľovi predmetovej didaktiky.

Praktikant je povinný:

- vypracovať s cvičným učiteľom „Rozvrh hodín hospitácií, asistentských činností a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi I“ a zaslať ho učiteľovi predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ do **2 dní** od nástupu praktikanta na prax;
- absolvovať:

- **8 hospitácií na vyučovacích hodinách,**
- **5 hodín asistentských činností** (ich obsahom je napr. príprava učebnej pomôcky, kontrola domácich úloh žiakov, oprava, hodnotenie písomných, grafických a praktických prác žiakov pod vedením cvičného učiteľa, pomoc pri skúšaní žiakov, mikrovýstup, práca so zaostávajúcimi a talentovanými žiakmi, spolupráca pri výučbe v seminároch aprobačných predmetov a pod.),
- **5 hodín samostatných pedagogických výstupov.**

U jedného cvičného učiteľa môže praxovať jeden alebo dvaja praktikanti..

Model realizácie praxe s 1 praktikantom:

- d) praktikant odhospituje u cvičného učiteľa 8 vyučovacích hodín,
- e) cvičnému učiteľovi bude asistovať pri vyučovacích činnostiach na 5 hodinách,
- f) samostatne odučí 5 vyučovacích hodín.

Model realizácie praxe s 2 praktikantmi u 1 cvičného učiteľa:

- e) hospitácie oboch praktikantov na 4 vyučovacích hodinách cvičného učiteľa,
 - f) na ďalších dvoch hodinách jeden praktikant učiteľovi asistuje, druhý hospituje, na ďalších 2 hodinách sa praktikanti vymenia,
 - g) jeden praktikant samostatne odučí 5 vyučovacích hodín, pričom druhý praktikanta mu bude na dvoch hodinách hospitovať a na troch hodinách asistovať,
 - h) na ďalších piatich hodinách sa praktikanti vymenia, t.j. druhý praktikant samostatne odučí 5 vyučovacích hodín, pričom na dvoch z nich mu bude prvý praktikant hospitovať a na troch asistovať.
- nakoľko praktikanti ešte neabsolvovali žiadne predmetové hospitácie a pedagogické výstupy, **odporúčame**, aby ich samostatným vyučovacím výstupom predchádzali hospitácie na vyučovacích hodinách cvičného učiteľa a asistentské činnosti,
 - študent **biológie** v rámci praxe na ZŠ (podľa možností školy) uskutoční 1 hospitáciu a 1 pedagogický výstup z pestovateľských prác;
 - viesť si hospitačné záznamy podľa pokynov učiteľa predmetovej didaktiky;
 - oboznámiť sa s pedagogickými dokumentmi, podľa ktorých bude vyučovať (štátny a školský vzdelávací program, učebné osnovy aprobačných predmetov, tematické plány učiva);
 - dôsledne sa pripraviť na asistentské činnosti a samostatné vyučovacie výstupy, vypracovať si písomnú prípravu na každú vyučovaciu hodinu a odkonzultovať ju s cvičným učiteľom;
 - zúčastňovať sa na všetkých poradách príslušných metodických komisií v škole i mimo nej z predmetov, z ktorých absolvuje prax;
 - obrátiť sa na svojich cvičných učiteľov v prípade akýchkoľvek ťažkostí;
 - v prípade choroby realizovať prax v náhradnom termíne, po predchádzajúcej dohode s riaditeľstvom školy a informovaní učiteľa predmetovej didaktiky a organizátora praxe;
 - oboznámiť sa s hodnotením svojej práce vypracovaným cvičnými učiteľmi;
 - po ukončení praxe zhodnotiť jej priebeh na tlačive „Správa o Súvislej pedagogickej praxi pedagogickej praxi I“ za každý aprobačný predmet zvlášť;
 - odovzdať riaditeľovi cvičnej školy vyplnený „Spätnoväzbový hárok z pedagogickej praxe I“ v posledný deň praxe,
 - predložiť učiteľovi predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ k udeleniu hodnotenia za absolvovanie pedagogickej praxe:

- Výkaz hospitácií, asistentských činností a pedagogických výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi I,
- hospitačné záznamy podľa pokynov príslušného učiteľa predmetovej didaktiky,
- písomné prípravy na vyučovanie,
- Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta I,
- Správu o Súvislej pedagogickej praxi I,
- Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe I.

Učítelia predmetových didaktík a organizátor praxe:

Biológia	doc. RNDr. Katarína Kimáková, CSc., UPJŠ, PF, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23 Košice, ☎ 055 234 2305, ✉ katarina.kimakova@upjs.sk, PaedDr. Andrea Lešková, PhD., UPJŠ, PF, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23 Košice, ☎ 055 234 2303, ✉ andrea.leskova@upjs.sk
Matematika	RNDr. Ingrid Semanišinová, PhD., UPJŠ, PF, Ústav matematických vied, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6174, ✉ ingrid.semanisinova@upjs.sk; doc. RNDr. Dušan Šveda, CSc., PF UPJŠ, Ústav matematických vied, Jesenná 5, Košice, ✉ dusan.sveda@upjs.sk, ☎055 234 6184
Fyzika	RNDr. Ľudmila Onderová, PhD., UPJŠ, PF, Ústav fyzikálnych vied, Park Angelinum 9, Košice, ☎ 055 234 6146, ✉ ludmila.underova@upjs.sk
Chémia	doc. RNDr. Mária Ganajová, CSc., UPJŠ, PF, Ústav chemických vied, Moyzesova 11, Košice, ☎ 055 234 2337, ✉ maria.ganajova@upjs.sk RNDr. Júlia Sečková, PF UPJŠ, Ústav chemických vied, Moyzesova 11, Košice, ☎ 055 234 2339, ✉ julia.kalafutova@upjs.sk
Geografia	doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc., UPJŠ, PF, Ústav geografie, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6190, ✉ zdenko.hochmuth@upjs.sk
Informatika	RNDr. Ľubomír Šnajder, PhD., UPJŠ, PF, Ústav informatiky, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6139, ✉ lubomir.snajder@upjs.sk
Slovenský jazyk a literatúra	Mgr. Eva Frühaufová, PhD., UPJŠ, FF, Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7112, ✉ eva.fruhaufova@upjs.sk
Anglický jazyk a literatúra	Mgr. Július Rozenfeld, UPJŠ, FF, Katedra anglistiky a amerikanistiky, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7112, ✉ julius.rozenfeld@upjs.sk
Nemecký jazyk a literatúra	PhDr. Katarína Fedáková, PhD., UPJŠ, FF, Katedra germanistiky, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7119, ✉ katarina.fedakova@upjs.sk
Filozofia	doc. PhDr. Mária Mičaninová, CSc., UPJŠ, FF, Katedra filozofie a dejín filozofie, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7134, ✉ maria.micaninova@upjs.sk, PhDr. Ingrid Rodáková, UPJŠ, FF, Katedra filozofie a dejín filozofie, Petzvalova 4, Košice, ✉ iridium@centrum.sk ,
Etika	PhDr. Andrea Klimková, UPJŠ, FF, Katedra aplikovanej etiky, Popradská 66, Košice, ✉ andrea.klimkova@upjs
História	doc. Soňa Gabzdilová, CSc., UPJŠ, FF, Katedra histórie, Popradská 66, Košice, ✉ soli@zoznam.sk PaedDr. Alžbeta Bojková, UPJŠ, FF, Katedra histórie, Popradská 66, Košice, ✉ alzbeta6@gmail.com
Psychológia	PhDr. Beáta Gajdošová, PhD., UPJŠ, FF, Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia, Šrobárova 2, Košice, ☎ 055 234 7122, ✉ beata.gajdosova1@upjs.sk
Organizácia praxe	UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Moyzesova 9, 040 01 Košice, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., Mgr. Nataša Kocová, PhD. ☎ 055 234 7188 ✉ katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk

4.2 AKCEPTAČNÝ LIST I

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Vážená pani riaditeľka,
vážený pán riaditeľ,

na základe uzatvorenej Zmluvy o spolupráci medzi Univerzitou P. J. Šafárika v Košiciach a vašou školou **obraciame sa na Vás so zdvorilou žiadosťou o zabezpečenie realizácie Súvislej pedagogickej praxe I** študenta 1. ročníka magisterského stupňa štúdia učiteľstva akademických predmetov - *(meno a priezvisko):*
.....

Prax trvá 3 týždne a uskutoční sa v termíne od do

Povinnosťou praktikanta v každom aprobačnom predmete je absolvovať:

- **8 hospitácií** na vyučovacích hodinách cvičného učiteľa (v prípade dvojice praktikantov u 1 učiteľa - 6 hodín hospitácií u cvičného učiteľa a 2 hospitácie na samostatných vyučovacích výstupoch kolegu - praktikanta),
- **5 hodín asistentkých činností** na hodinách cvičného učiteľa. Ich obsahom môže byť príprava učebnej pomôcky, racionálne využitie pomôcok na hodine, kontrola domácich úloh žiakov, oprava a hodnotenie písomných, grafických a praktických prác žiakov pod vedením cvičného učiteľa, pomoc pri skúšaní žiakov, mikrovýstup a pod. (V prípade dvojice praktikantov, každý z nich bude asistovať na 2 hodinách cvičného učiteľa na 3 hodinách vedených kolegom – praktikantom).
- **5 hodín samostatných vyučovacích výstupov.**

Prosíme Vás, aby ste študentovi pred nástupom na prax poskytli požadované informácie o vašej škole a o cvičných učiteľoch, ktorí ho budú viesť počas praxe.

Tešíme sa na spoluprácu s Vami.

doc. RNDr. Vladimír Zeleňák, PhD., v. r.
prodekan pre vzdelávanie
Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof., v. r.
prodekanka pre pedagogickú činnosť a akreditáciu
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Kontakt: UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Moyzesova 9, 040 01 Košice, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., Mgr. Nataša Kocová, PhD., ☎ 055 234 7188 ✉ katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk

Akceptačný list
Súvislá pedagogická prax I

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta:..... Ročník: Št. program:..... -

E-mail praktikanta: Mobil praktikanta:

Termín praxe:

Názov a adresa školy:

.....

Meno a priezvisko, titul riaditeľa školy:.....

Tel. číslo školy: **E-mail školy:**

1. aprobačný predmet:

Meno a priezvisko, titul cvičného učiteľa:

E-mail :

2. aprobačný predmet:

Meno a priezvisko, titul cvičného učiteľa:

E-mail:

V..... dňa

podpis riaditeľa
školy

4.3 ROZVRH HODÍN HOSPITÁCIÍ, ASISTENTSKÝCH ČINNOSTÍ A VÝSTUPOV PRAKTIKANTA NA SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI I

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta: Ročník: Št. program:

Škola:

Cvičný učiteľ: Predmet:

Deň	Hodina							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Pondelok								
Utorok								
Streda								
Štvrtok								
Piatok								

Vyučovací čas	1. hod.	od	do
	2. hod.	od	do
	3. hod.	od	do
	4. hod.	od	do
	5. hod.	od	do
	6. hod.	od	do
	7. hod.	od	do
	8. hod.	Od	Do

Rozvrh platí od do

.....

podpis riaditeľa školy

4.4 VÝKAZ HOSPITÁCIÍ, ASISTENTSKÝCH ČINNOSTÍ A PEDAGOGICKÝCH VÝSTUPOV PRAKTIKANTA NA SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI I

Meno a priezvisko praktikanta :

Fakulta: Ročník: Študijný program:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ: Predmet:

P. č.	Dátum	H/AČ/PV¹	Téma vyučovacej hodiny	Trieda	Podpis

¹ H: hospitácia, AČ: asistentská činnosť, PV: pedagogický výstup

4.5 HODNOTENIE SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE PRAKTIKANTA I ²

Meno a priezvisko praktikanta:
Fakulta: Ročník: Študijný program:
Cvičná škola:
Cvičný učiteľ: Predmet:

Podľa uvedenej škály označte zakrúžkovaním hodnotu, priradenú úrovni rozvoja vyučovacích schopností praktikanta:

Hodnotiace stupne:

A – vynikajúco

B – nadpriemerne

C – priemerne

D – prijateľne

E – splňa minimálne kritériá

FX – vyžaduje sa ďalšia práca

1. Hodnotenie odbornej pripravenosti praktikanta na výučbu (zakrúžkujte hodnotiaci stupeň):

A B C D E FX

2. Hodnotenie didaktickej pripravenosti praktikanta na výučbu (zakrúžkujte hodnotiaci stupeň):

A B C D E FX

3. Hodnotenie vyučovacích činností praktikanta (zakrúžkujte dosiahnutú úroveň rozvoja):

a) Mal základné vedomosti o obsahu, spôsobe realizácie, podmienkach a výsledkoch didaktických činností a vedel ich imitovať v reálnych vyučovacích situáciách.

b) Samostatne realizoval didaktické činnosti.

c) Tvorivo realizoval didaktické činnosti.

4. Posúdenie profesijných a osobnostných vlastností praktikanta:

.....
.....
.....

5. Odporúčania praktikantovi na základe komplexného zhodnotenia jeho činností na pedagogickej praxi:

.....
.....
.....
.....

6. Návrh celkového hodnotenia (navrhnutý klasifikačný stupeň zakrúžkujte):

A B C D E FX

Dátum:

Podpis učiteľa:

Podpis riaditeľa:

² vypracuje cvičný učiteľ

4.6 SPRÁVA O SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI I

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta:
Ročník: Študijný program: Predmet:
Cvičná škola:
Cvičný učiteľ:

Hodnotenie cvičnej školy:

1. Materiálno-technické podmienky cvičnej školy:
2. Prístup cvičnej školy k pedagogickej praxi praktikanta:
3. Prístup cvičného učiteľa k pedagogickej praxi praktikanta:
4. Odporúčam cvičnú školu pre vykonávanie pedagogickej praxe (*zakrúžkujte*):
áno skôr áno neviem skôr nie nie
5. Odporúčam cvičného učiteľa pre vedenie praktikantov na pedagogickej praxi (*zakrúžkujte*):
áno skôr áno neviem skôr nie nie

Sebareflexia praktikanta:

1. Vyjadrenie k môjmu hodnoteniu zo strany cvičného učiteľa:
2. Mimovyučovacie aktivity organizované školou, ktorých som sa zúčastnil (*podčiarknite, resp. dopíšte*) klasifikačná porada, schôdza predmetovej komisie, pedagogický dozor, služba v počítačovej učebni, schôdza rodičovského združenia, exkurzia,
3. Sformulujte aspoň jeden pedagogický problém, s ktorým ste sa stretli v priebehu pedagogickej praxe:

Dátum:

Podpis praktikanta:

4.7 SPÄTNOVÄZBOVÝ HÁROK ZO SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE I

Pedagogická prax v cvičnej škole a jej silné stránky:	Pedagogická prax v cvičnej škole a jej príležitosti a možnosti:
Pedagogická prax v cvičnej škole a jej slabé stránky:	Pedagogická prax v cvičnej škole a jej riziká a ohrozenia:

Cvičná škola:
Cvičný učiteľ:
Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta:
Št. program: Predmet: :

5 SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX II
(*Garanti predmetových pedagogických praxí – Silvia Kontírová*)

5.1 POKYNY K SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI II (MPPc)

Pre realizáciu praxe sa vyžaduje: absolvovanie podmieňujúceho predmetu Súvislá pedagogická prax I (MPPb).

Trvanie praxe: 4 týždne

Termín praxe:

Miesto konania praxe: základná alebo stredná škola v Košiciach.

Formy a rozsah praxe:

- hospitácie na vyučovacích hodinách (6VH/AP)
- samostatné pedagogické výstupy (18 VH/AP)
- odborovo-predmetové a metodické rozborové hodín,
- aktívna účasť na mimotriednej a mimoškolskej činnosti školy.

Organizácia praxe: individuálna.

Forma hodnotenia praxe: absolvoval(a) – neabsolvoval(a), udeľuje príslušný učiteľ predmetovej/odborovej didaktiky.

Všeobecné pokyny pre školu, cvičných učiteľov a praktikantov:

Riaditeľstvo školy:

- akceptuje cvičných učiteľov, fakultou vybratých z ponuky školy. Ich zmenu uskutoční iba v prípade objektívnych príčin (napr. dlhodobá práceneschopnosť učiteľa, nedostatočný týždenný počet vyučovacích hodín a pod.);
- podľa možnosti umožní praktikantovi (po dohode s cvičnými učiteľmi) hospitovať na vyučovacích hodinách jeho aprobačných predmetov aj u ďalších vyučujúcich,
- v prípade choroby praktikanta mu umožní absolvovať prax v dohodnutom náhradnom termíne,
- po ukončení praxe zašle na adresu UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., alebo Mgr. Nataša Kocová, PhD., Moyzesova 9, 040 01 Košice riadne vyplnený a podpísaný Výkaz rozborových hodín na pedagogickej praxi za všetkých cvičných učiteľov, ktorí participovali na Súvislej pedagogickej praxi II (MPPc).

Cvičný učiteľ:

- spolu s praktikantom vypracuje „Rozvrh hodín hospitácií a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi II“,
- umožní praktikantovi **hospitovať na 6 vyučovacích hodinách a odučiť aspoň 18 vyučovacích hodín z každého aprobačného predmetu,**
- vyžaduje od praktikanta dôslednú prípravu na vyučovanie a pravidelne ju kontroluje. Na každej písomnej príprave praktikanta na vyučovaciu hodinu musí byť klauzula cvičného učiteľa: „Povoľujem odučiť“, dátum a podpis učiteľa,
- nepovolí praktikantovi výstup pri nedostatočnej príprave. Pri druhom nepovolenom výstupe informuje učiteľa predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ a konzultuje s ním uvedenú situáciu,

- sleduje vyučovacie výstupy praktikanta a robí s ním rozbor vyučovacej hodiny. Rozbor hodiny a jej hodnotenie robí z hľadiska odborného, pedagogicko-psychologického a metodického plnenia cieľov vyučovacej hodiny,
- upozorňuje praktikanta na všetky nedostatky a žiada ich odstránenie. Zároveň oceňuje jeho pokroky a úspechy,
- nezasahuje do práce praktikanta počas vyučovacej hodiny, ale necháva mu možnosť, aby sám riešil aj najťažšie výchovné a didaktické situácie,
- na konci praxe vypracuje „Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta II“ a oboznámi s ním praktikanta, ktorý ho doručí príslušnému učiteľovi predmetovej/odborovej didaktiky.

Praktikant je povinný:

- **odúčiť aspoň 18 vyučovacích hodín a hospitovať aspoň na 6 vyučovacích hodinách z každého aprobačného predmetu**, študent **biológie** v rámci praxe na ZŠ (podľa možností školy) uskutoční **1 hospitáciu a 1 výstup z pestovateľských prác**,
- vypracovať „Rozvrh hodín a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi II“ spolu s cvičným učiteľom, zaslať ho učiteľovi predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ do 2 dní od nástupu na prax,
- viesť si hospitačné záznamy podľa pokynov učiteľov predmetových didaktík,
- oboznámiť sa s pedagogickými dokumentmi, podľa ktorých bude vyučovať (štátny a školský vzdelávací program, učebné osnovy aprobačných predmetov, tematické plány učiva);
- dôsledne sa pripravovať na vlastné vyučovanie, vypracovať si písomnú prípravu na každú vyučovaciu hodinu a odkonzultovať ju s cvičným učiteľom,
- zúčastňovať sa na všetkých poradách príslušných metodických komisií v škole i mimo nej z predmetov, z ktorých absolvuje prax,
- pomáhať učiteľom v kabinete a pri pedagogickom dozore a plniť ostatné úlohy, ktoré vyplývajú z vnútorného poriadku školy,
- obrátiť sa na svojich cvičných učiteľov v prípade akýchkoľvek ťažkostí,
- v prípade choroby realizovať prax v náhradnom termíne, po predchádzajúcej dohode s riaditeľstvom školy,
- oboznámiť sa s hodnotením svojej práce vypracovaným cvičným učiteľom,
- vyjadriť sa k priebehu pedagogickej praxe na tlačive „Správa o Súvislej pedagogickej praxi II“ za každý aprobačný predmet zvlášť,
- predložiť učiteľovi predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ k udeleniu hodnotenia za absolvovanie pedagogickej praxe:
 - Výkaz hospitácií a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi II
 - hospitačné záznamy podľa pokynov príslušného predmetového didaktika,
 - písomné prípravy na vyučovanie,
 - Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta II,
 - Správu o Súvislej pedagogickej praxi II,
 - Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe II.

Učítelia predmetových didaktík a organizátor praxe:

Biológia	doc. RNDr. Katarína Kimáková, CSc., UPJŠ, PF, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23 Košice, ☎ 055 234 2305, ✉ katarina.kimakova@upjs.sk, PaedDr. Andrea Lešková, PhD., UPJŠ, PF, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23 Košice, ☎ 055 234 2303, ✉ andrea.leskova@upjs.sk
Matematika	RNDr. Ingrid Semanišinová, PhD., UPJŠ, PF, Ústav matematických vied, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6174, ✉ ingrid.semanisinova@upjs.sk; doc. RNDr. Dušan Šveda, CSc., PF UPJŠ, Ústav matematických vied, Jesenná 5, Košice, ✉ dusan.sveda@upjs.sk, ☎055 234 6184
Fyzika	RNDr. Ľudmila Onderová, PhD., UPJŠ, PF, Ústav fyzikálnych vied, Park Angelinum 9, Košice, ☎ 055 234 6146, ✉ ludmila.underova@upjs.sk
Chémia	doc. RNDr. Mária Ganajová, CSc., UPJŠ, PF, Ústav chemických vied, Moyzesova 11, Košice, ☎ 055 234 2337, ✉ maria.ganajova@upjs.sk RNDr. Júlia Sečková, PF UPJŠ, Ústav chemických vied, Moyzesova 11, Košice, ☎ 055 234 2339, ✉ julia.kalafutova@upjs.sk
Geografia	doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc., UPJŠ, PF, Ústav geografie, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6190, ✉ zdenko.hochmuth@upjs.sk
Informatika	RNDr. Ľubomír Šnajder, PhD., UPJŠ, PF, Ústav informatiky, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6139, ✉ lubomir.snajder@upjs.sk
Slovenský jazyk a literatúra	Mgr. Eva Frühaufová, PhD., UPJŠ, FF, Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7112, ✉ eva.fruhaufova@upjs.sk
Anglický jazyk a literatúra	Mgr. Július Rozenfeld, UPJŠ, FF, Katedra anglistiky a amerikanistiky, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7112, ✉ julius.rozenfeld@upjs.sk
Nemecký jazyk a literatúra	PhDr. Katarína Fedáková, PhD., UPJŠ, FF, Katedra germanistiky, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7119, ✉ katarina.fedakova@upjs.sk
Filozofia	doc. PhDr. Mária Mičaninová, CSc., UPJŠ, FF, Katedra filozofie a dejín filozofie, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7134, ✉ maria.micaninova@upjs.sk, PhDr. Ingrid Rodáková, UPJŠ, FF, Katedra filozofie a dejín filozofie, Petzvalova 4, Košice, ✉ iridium@centrum.sk ,
Etika	PhDr. Andrea Klimková, UPJŠ, FF, Katedra aplikovanej etiky, Popradská 66, Košice, ✉ andrea.klimkova@upjs
História	doc. Soňa Gabzdilová, CSc., UPJŠ, FF, Katedra histórie, Popradská 66, Košice, ✉ soli@zoznam.sk PaedDr. Alžbeta Bojková, UPJŠ, FF, Katedra histórie, Popradská 66, Košice, ✉ alzbeta6@gmail.com
Psychológia	PhDr. Beáta Gajdošová, PhD., UPJŠ, FF, Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia, Šrobárova 2, Košice, ☎ 055 234 7122, ✉ beata.gajdosova1@upjs.sk
Organizácia praxe	UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Moyzesova 9, 040 01 Košice, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., Mgr. Nataša Kocová, PhD. ☎ 055 234 7188 ✉ katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk

5.2 AKCEPTAČNÝ LIST II

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Vážená pani riaditeľka,
vážený pán riaditeľ,

na základe uzatvorenej Zmluvy o spolupráci medzi Univerzitou P. J. Šafárika v Košiciach a vašou školou **obraciame sa na Vás so zdvorilou žiadosťou o zabezpečenie realizácie Súvislej pedagogickej praxe II (MPPc)** študenta 2. ročníka magisterského stupňa štúdia učiteľstva akademických predmetov -
(*meno a priezvisko*):

Prax trvá 4 týždne a uskutoční sa v termíne od do

Povinnosťou praktikanta v každom aprobačnom predmete je absolvovať:

- **6 hospitácií** na hodinách cvičného učiteľa,
- **18 vyučovacích hodín samostatných vyučovacích výstupov.**

Prosíme Vás, aby ste praktikantovi pred nástupom na prax poskytli požadované informácie o vašej škole a o cvičných učiteľoch, ktorí ho budú viesť počas praxe.

Tešíme sa na spoluprácu s Vami.

doc. RNDr. Vladimír Zeleňák, PhD., v. r.
prodekan pre vzdelávanie
Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof., v. r.
prodekanka pre pedagogickú činnosť a akreditáciu
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Kontakt: UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Moyzesova 9, 040 01 Košice, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., Mgr. Nataša Kocová, PhD., ☎ 055 234 7188 ✉ katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk

Akceptačný list
Súvislá pedagogická prax II

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta:..... Ročník: Št. program:..... -

E-mail praktikanta: Mobil praktikanta:

Termín praxe:

Názov a adresa školy:

.....

Meno a priezvisko, titul riaditeľa školy:

Tel. číslo školy: **E-mail školy:**

1. aprobačný predmet:

Meno a priezvisko, titul cvičného učiteľa:

E-mail :

2. aprobačný predmet:

Meno a priezvisko, titul cvičného učiteľa:

E-mail:

V..... dňa

.....

podpis riaditeľa
školy

5.3 ROZVRH HODÍN HOSPITÁCIÍ A VÝSTUPOV PRAKTIKANTA NA SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI II

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta: Ročník: Št. program:

Škola:

Cvičný učiteľ: Predmet:

Deň	Hodina							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Pondelok								
Utorok								
Streda								
Štvrtok								
Piatok								

Vyučovací čas	1. hod.	od	do
	2. hod.	od	do
	3. hod.	od	do
	4. hod.	od	do
	5. hod.	od	do
	6. hod.	od	do
	7. hod.	od	do
	8. hod.	od	do

Rozvrh platí od do

.....
podpis riaditeľa školy

5.4 VÝKAZ HOSPITÁCIÍ A VÝSTUPOV PRAKTIKANTA NA SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI II

Meno a priezvisko praktikanta :.....

Fakulta: Ročník: Študijný program:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ: Predmet:

P. č.	Dátum	H/PV ³	Téma vyučovacej hodiny	Trieda	Podpis

³ H: hospitácia, PV: pedagogický výstup

5.5 HODNOTENIE SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE PRAKTIKANTA II

Meno a priezvisko praktikanta:
Fakulta: Ročník: Študijný program:
Cvičná škola:
Cvičný učiteľ: Predmet:

Podľa uvedenej škály označte zakrúžkovaním hodnotu, priradenú úrovni rozvoja vyučovacích schopností praktikanta:

Hodnotiace stupne:

A – vynikajúco

B – nadpriemerne

C – priemerne

D – prijateľne

E – splňa minimálne kritériá

FX – vyžaduje sa ďalšia práca

1. Hodnotenie odbornej pripravenosti praktikanta na výučbu (zakrúžkujte hodnotiaci stupeň):

A B C D E FX

2. Hodnotenie didaktickej pripravenosti praktikanta na výučbu (zakrúžkujte hodnotiaci stupeň):

A B C D E FX

3. Hodnotenie vyučovacích činností praktikanta (zakrúžkujte dosiahnutú úroveň rozvoja):

- Mal základné vedomosti o obsahu, spôsobe realizácie, podmienkach a výsledkoch didaktických činností a vedel ich imitovať v reálnych vyučovacích situáciách.
- Samostatne realizoval didaktické činnosti.
- Tvorivo realizoval didaktické činnosti.

4. Posúdenie profesijných a osobnostných vlastností praktikanta:

.....
.....
.....

5. Odporúčania praktikantovi na základe komplexného zhodnotenia jeho činnosti na pedagogickej praxi:

.....
.....
.....
.....
.....

6. Návrh celkového hodnotenia (navrhnutý klasifikačný stupeň zakrúžkujte):

A B C D E FX

Dátum:

Podpis učiteľa:

Podpis riaditeľa:

5.6 SPRÁVA O SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI II

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta:
Ročník: Študijný program: Predmet:
Cvičná škola:
Cvičný učiteľ:

Hodnotenie cvičnej školy:

1. Materiálno-technické podmienky cvičnej školy:
2. Prístup cvičnej školy k pedagogickej praxi praktikanta:
3. Prístup cvičného učiteľa k pedagogickej praxi praktikanta:
4. Odporúčam cvičnú školu pre vykonávanie pedagogickej praxe (*zakrúžkujte*):
 áno skôr áno neviem skôr nie nie
5. Odporúčam cvičného učiteľa pre vedenie praktikantov na pedagogickej praxi (*zakrúžkujte*):
 áno skôr áno neviem skôr nie nie

Sebareflexia praktikanta:

1. Vyjadrenie k môjmu hodnoteniu zo strany cvičného učiteľa:
2. Mimo vyučovacie aktivity organizované školou, ktorých som sa zúčastnil/a (*podčiarknite, resp. dopíšte*) klasifikačná porada, schôdza predmetovej komisie, pedagogický dozor, služba v počítačovej učebni, schôdza rodičovského združenia, exkurzia,
3. Sformulujte aspoň jeden pedagogický problém, s ktorým ste sa stretli v priebehu pedagogickej praxe:

Dátum:

Podpis praktikanta:

5.7 SPÄTNOVÄZBOVÝ HÁROK ZO SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE II

Pedagogická prax v cvičnej škole a jej silné stránky:	Pedagogická prax v cvičnej škole a jej príležitosti a možnosti:
Pedagogická prax v cvičnej škole a jej slabé stránky:	Pedagogická prax v cvičnej škole a jej riziká a ohrozenia:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ:

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta:

Št. program: Predmet:

6 SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX III
(*Garanti predmetových didaktík – Silvia Kontírová*)

6.1 POKYNY K SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI III (MPPd)

Pre realizáciu praxe sa vyžaduje: absolvovanie podmieňujúceho predmetu Súvislá pedagogická prax II (MPPc).

Trvanie praxe: 3 týždne

Termín praxe:

Miesto konania praxe: základná alebo stredná škola v Košiciach alebo mimo Košíc.

Formy a rozsah praxe:

- hospitácie na vyučovacích hodinách (4VH/AP),
- samostatné pedagogické výstupy (15VH/AP),
- odborovo-predmetové a metodické rozborov odučených hodín,
- aktívna účasť na mimotriednej a mimoškolskej činnosti školy.

Organizácia praxe: individuálna.

Forma hodnotenia praxe: absolvoval(a) – neabsolvoval(a), udeľuje príslušný učiteľ predmetovej/odborovej didaktiky.

Všeobecné pokyny pre školu, cvičných učiteľov a praktikantov:

Riaditeľstvo školy:

- akceptuje cvičných učiteľov, fakultou vybratých z ponuky školy. Ich zmenu uskutoční iba v prípade objektívnych príčin (napr. dlhodobá práceneschopnosť učiteľa, nedostatočný týždenný počet vyučovacích hodín a pod.);
- podľa možnosti umožní praktikantovi (po dohode s cvičnými učiteľmi) hospitovať na vyučovacích hodinách jeho aprobačných predmetov aj u ďalších vyučujúcich,
- v prípade choroby praktikanta mu umožní absolvovať prax v dohodnutom náhradnom termíne,
- po ukončení praxe zašle na adresu UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., alebo Mgr. Nataša Kocová, PhD., Moyzesova 9, 040 01 Košice riadne vyplnený a podpísaný Výkaz rozborových hodín na pedagogickej praxi za všetkých cvičných učiteľov, ktorí participovali na Súvislej pedagogickej praxi III (MPPd).

Cvičný učiteľ:

- spolu s praktikantom vypracuje „Rozvrh hodín a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi III“,
- umožní praktikantovi samostatne **odučiť** aspoň **15 vyučovacích hodín a hospitovať** na **4 vyučovacích hodinách z každého aprobačného predmetu**,
- vyžaduje od praktikanta dôslednú prípravu na vyučovanie a pravidelne ju kontroluje. Na každej príprave praktikanta musí byť klauzula cvičného učiteľa: „Povoľujem odučiť“, dátum a podpis učiteľa,
- nepovolí praktikantovi výstup pri nedostatočnej príprave. Pri druhom nepovolenom výstupe informuje učiteľa predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ a konzultuje s ním uvedenú situáciu,

- sleduje vyučovacie výstupy praktikanta a robí s ním rozbor vyučovacej hodiny z hľadiska odborového/predmetového, pedagogicko-psychologického a metodického plnenia cieľov vyučovacej hodiny,
- upozorňuje praktikanta na všetky nedostatky a žiada ich odstránenie, zároveň oceňuje jeho pokroky a úspechy,
- nezasahuje do práce praktikanta počas vyučovacej hodiny, ale necháva mu možnosť, aby sám riešil aj najťažšie výchovné a didaktické situácie,
- na konci praxe vypracuje „Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta III“ a oboznámi s ním praktikanta, ktorý ho doručí príslušnému učiteľovi predmetovej didaktiky.

Praktikant je povinný:

- **odučiť** aspoň **15 vyučovacích hodín a hospitovať** aspoň na **4 vyučovacích hodinách z každého aprobačného predmetu**, študent **biológie** v rámci praxe na ZŠ (podľa možností školy) uskutoční **1 hospitáciu a 1 výstup z pestovateľských prác**,
- vypracovať za každý aprobačný predmet „Rozvrh hodín a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi III“ spolu s cvičným učiteľom a zaslať ho učiteľovi predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ do 2 dní od nástupu na prax,
- viesť si hospitačné záznamy podľa pokynov učiteľov predmetových didaktík,
- oboznámiť sa s pedagogickými dokumentmi, podľa ktorých bude vyučovať (štátny a školský vzdelávací program, učebné osnovy aprobačných predmetov, tematické plány učiva);
- dôsledne sa pripravovať na vlastné vyučovanie, vypracovať si písomnú prípravu na každú vyučovaciu hodinu a odkonzultovať ju s cvičným učiteľom,
- zúčastňovať sa na všetkých poradách príslušných metodických komisií v škole i mimo nej z predmetov, z ktorých absolvuje prax,
- pomáhať učiteľom v kabinete a pri pedagogickom dozore a plniť ostatné úlohy, ktoré vyplývajú z vnútorného poriadku školy,
- obrátiť sa na svojich cvičných učiteľov v prípade akýchkoľvek ťažkostí,
- v prípade choroby realizovať prax v náhradnom termíne, po predchádzajúcej dohode s riaditeľstvom školy,
- oboznámiť sa s hodnotením svojej práce vypracovaným cvičnými učiteľmi,
- vyjadriť sa k priebehu pedagogickej praxe na tlačive „Správa o Súvislej pedagogickej praxi III“,
- predložiť učiteľovi predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ k udeleniu hodnotenia za absolvovanie pedagogickej praxe:
 - Výkaz hospitácií a výstupov praktikanta na Súvislej pedagogickej praxi III,
 - hospitačné záznamy podľa pokynov príslušné ho predmetového didaktika,
 - písomné prípravy na vyučovanie,
 - Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta III,
 - Správu o Súvislej pedagogickej praxi III,
 - Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe III.

Učítelia predmetových didaktík a organizátor praxe

Biológia	doc. RNDr. Katarína Kimáková, CSc., UPJŠ, PF, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23 Košice, ☎ 055 234 2305, ✉ katarina.kimakova@upjs.sk, PaedDr. Andrea Lešková, PhD., UPJŠ, PF, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23 Košice, ☎ 055 234 2303, ✉ andrea.leskova@upjs.sk
Matematika	RNDr. Ingrid Semanišinová, PhD., UPJŠ, PF, Ústav matematických vied, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6174, ✉ ingrid.semanisinova@upjs.sk; doc. RNDr. Dušan Šveda, CSc., PF UPJŠ, Ústav matematických vied, Jesenná 5, Košice, ✉ dusan.sveda@upjs.sk, ☎055 234 6184
Fyzika	RNDr. Ľudmila Onderová, PhD., UPJŠ, PF, Ústav fyzikálnych vied, Park Angelinum 9, Košice, ☎ 055 234 6146, ✉ ludmila.underova@upjs.sk
Chémia	doc. RNDr. Mária Ganajová, CSc., UPJŠ, PF, Ústav chemických vied, Moyzesova 11, Košice, ☎ 055 234 2337, ✉ maria.ganajova@upjs.sk RNDr. Júlia Sečková, PF UPJŠ, Ústav chemických vied, Moyzesova 11, Košice, ☎ 055 234 2339, ✉ julia.kalafutova@upjs.sk
Geografia	doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc., UPJŠ, PF, Ústav geografie, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6190, ✉ zdenko.hochmuth@upjs.sk
Informatika	RNDr. Ľubomír Šnajder, PhD., UPJŠ, PF, Ústav informatiky, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6139, ✉ lubomir.snajder@upjs.sk
Slovenský jazyk a literatúra	Mgr. Eva Frühaufová, PhD., UPJŠ, FF, Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7112, ✉ eva.fruhaufova@upjs.sk
Anglický jazyk a literatúra	Mgr. Július Rozenfeld, UPJŠ, FF, Katedra anglistiky a amerikanistiky, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7112, ✉ julius.rozenfeld@upjs.sk
Nemecký jazyk a literatúra	PhDr. Katarína Fedáková, PhD., UPJŠ, FF, Katedra germanistiky, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7119, ✉ katarina.fedakova@upjs.sk
Filozofia	doc. PhDr. Mária Mičaninová, CSc., UPJŠ, FF, Katedra filozofie a dejín filozofie, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7134, ✉ maria.micaninova@upjs.sk, PhDr. Ingrid Rodáková, UPJŠ, FF, Katedra filozofie a dejín filozofie, Petzvalova 4, Košice, ✉ iridium@centrum.sk ,
Etika	PhDr. Andrea Klimková, UPJŠ, FF, Katedra aplikovanej etiky, Popradská 66, Košice, ✉ andrea.klimkova@upjs
História	doc. Soňa Gabzdilová, CSc., UPJŠ, FF, Katedra histórie, Popradská 66, Košice, ✉ soli@zoznam.sk PaedDr. Alžbeta Bojková, UPJŠ, FF, Katedra histórie, Popradská 66, Košice, ✉ alzbeta6@gmail.com
Psychológia	PhDr. Beáta Gajdošová, PhD., UPJŠ, FF, Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia, Šrobárova 2, Košice, ☎ 055 234 7122, ✉ beata.gajdosova1@upjs.sk
Organizácia praxe	UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Moyzesova 9, 040 01 Košice, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., Mgr. Nataša Kocová, PhD. ☎ 055 234 7188 ✉ katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk

6.2 AKCEPTAČNÝ LIST III

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Vážená pani riaditeľka,
vážený pán riaditeľ,

na základe uzatvorenej Zmluvy o spolupráci medzi Univerzitou P. J. Šafárika v Košiciach a vašou školou **obraciame sa na Vás so zdvorilou žiadosťou o zabezpečenie realizácie Súvislej pedagogickej praxe III (MPPd)** študenta 2. ročníka magisterského stupňa štúdia učiteľstva akademických predmetov - (*meno a priezvisko*)

Prax trvá 3 týždne a uskutoční sa v termíne od do

Povinnosťou praktikanta je hospitovať na **4 vyučovacích hodinách a odučiť 15 vyučovacích hodín z každého aprobačného predmetu.**

Prosíme Vás, aby ste praktikantovi pred nástupom na prax poskytli požadované informácie o vašej škole a o cvičných učiteľoch, ktorí ho budú viesť počas praxe.

Tešíme sa na spoluprácu s Vami.

doc. RNDr. Vladimír Zeleňák, PhD., v. r.
prodekan pre vzdelávanie
Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof., v. r.
prodekanka pre pedagogickú činnosť a akreditáciu
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Kontakt: UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Moyzesova 9, 040 01 Košice, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., Mgr. Nataša Kocová, PhD., ☎ 055 234 7188 ✉ katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk

Akceptačný list
Súvislá pedagogická prax III

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta:..... Roč. mgr. stupňa štúdia:..... Št. program: -

E-mail praktikanta: Mobil praktikanta:

Termín praxe:

Názov a adresa školy:

.....

Meno a priezvisko, titul riaditeľa školy:

Tel. číslo školy: **E-mail školy:**

1. aprobačný predmet:

Meno a priezvisko, titul cvičného učiteľa:

E-mail:

2. aprobačný predmet:

Meno a priezvisko, titul cvičného učiteľa:

E-mail:

V..... dňa

.....

podpis riaditeľa
školy

6.3 ZOZNAM PEDAGOGICKÝCH AKTIVÍT ŠTUDENTA UZNANÝCH AKO NÁHRADA SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE III ⁴

Aprobačný predmet	Letný tábor		Vedenie zájmového krúžku		Lektorská činnosť		Dlhodobé zastupovanie učiteľa ⁵		Spolupráca pri odborových súťažiach		Práca v št./súkr. inštitúciách	
	Zameranie	Min. rozsah	Zameranie	Min. rozsah	Zameranie	Min. rozsah	Zameranie	Min. rozsah	Zameranie	Min. rozsah	Zameranie	Min. rozsah
Biológia	prírodovedné	3 týždne	biologické	½ roka	sústredenia - biolog. olympiáda	1 týždeň	biológia	20 hodín	-	-	-	-
Informatika	informatické	2 týždne	informatické	½ roka	-	-	informatika	20 hodín	príprava a organiz. korešpon. súťaží ⁶	1 rok	-	-
Matematika	matematické	10 dní	matematické	24 stretnutí/rok	-	-	matematika	20 hodín	príprava a organiz. korešpon. súťaží ⁷	1 rok	-	-
Fyzika	prírodovedné	2 týždne	fyzikálne	½ roka	-	-	fyzika	20 hodín	-	-	-	-
Chémia	prírodovedné	2 týždne	chemické	½ roka	-	-	chémia	20 hodín	-	-	-	-
Geografia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovenský jazyk a literatúra	-	-	-	-	-	-	slovenský jazyk a literatúra	20 hodín	-	-	-	-
Anglický jazyk a literatúra	jazykové	2 týždne	konverzačné	1VH/ týždeň /rok	-	-	anglický jazyk a literatúra	20 hodín	-	-	učiteľ v jazykovej škole	20 hodín
Nemecký jazyk a literatúra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Filozofia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychológia	psychológia	3 týždne	psychológia	6 mesiacov	psychológia	20 hodín	psychológia	20 hodín	-	-	psychológia	20 hodín
Etika	ekologické	3 týždne	ekologické zdravotnícke	½ roka	-	-	etika	20 hodín	-	-	-	-

⁴ Pre uznanie pedagogickej aktivity študent/ musí oznámiť učiteľovi predmetovej/odborovej didaktiky záujem o náhradu MPPd a vyžiadať si jeho/jej predbežný súhlas najneskôr do polovice zimného semestra daného akademického roka.

⁵ Študent je povinný predložiť výkaz odučených hodín a písomné prípravy na vyučovaciu hodinu.

⁶ Napr. programátorská súťaž PALMA junior a pod.

⁷ Napr. MATIK, MLYNÁR, STROM a pod.

6.4 POTVRDENIE O ABSOLVOVANÍ PEDAGOGICKEJ AKTIVITY

Meno a priezvisko študenta: Fakulta:

Ročník: Študijný program :

Aprobačný predmet:

Predbežné vyjadrenie učiteľa predmetovej didaktiky k realizácii pedagogickej aktivity:

.....

Dátum:

Podpis:

Druh absolvovanej pedagogickej aktivity	Zameranie aktivity	Rozsah aktivity	Termín realizácie aktivity
Letný tábor			
Vedenie záujmového krúžku			
Lektorská činnosť			
Zastupovanie učiteľa v základnej/strednej škole			
Spolupráca pri odborových súťažiach ⁸			
Práca v štátnych/súkromných inštitúciách			

Organizácia zodpovedná za realizáciu pedagogickej aktivity:

.....

.....

Priezvisko, meno, funkcia a kontakt (tel. číslo, e-mail) osoby zodpovednej za realizáciu pedagogickej aktivity študenta:

.....

.....

⁸ napr. programátorská súťaž PALMA junior, matematická súťaž MATIK, MLYNÁR, STROM atď.

1. Hodnotenie činnosti študenta počas pedagogickej aktivity:

2. Posúdenie profesijných kompetencií študenta (*napr. odborovo-predmetových znalostí, práce s odborovo-predmetovými poznatkami, organizačných schopností, sociálnej práce s deťmi a mládežou, schopnosti sebareflexie a pod.*):

3. Odporúčania študentovi na základe celkového zhodnotenia jeho/jej činnosti v priebehu aktivity:

V dňa

.....
podpis osoby zodpovednej
za realizáciu aktivity

6.5 ROZVRH HODÍN HOSPITÁCIÍ A VÝSTUPOV PRAKTIKANTA NA SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI III

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta: Ročník: Št. program:

Škola:

Cvičný učiteľ: Predmet:

Deň	Hodina							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Pondelok								
Utorok								
Streda								
Štvrtok								
Piatok								

	1. hod.	od		do
	2. hod.	od		do
	3. hod.	od		do
Vyučovací čas	4. hod.	od		do
	5. hod.	od		do
	6. hod.	od		do
	7. hod.	od		do
	8. hod.	od		do

Rozvrh platí od do

.....
podpis riaditeľa školy

6.6 VÝKAZ HOSPITÁCIÍ A VÝSTUPOV PRAKTIKANTA NA SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI III

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta: Ročník: Študijný program:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ/a: Predmet:

P. č.	Dátum	H/PV ⁹	Téma vyučovacej hodiny	Trieda	Podpis

⁹ H: hospitácia, PV: pedagogický výstup

6.7 HODNOTENIE SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE PRAKTIKANTA III

Meno a priezvisko praktikanta:
Fakulta: Ročník: Študijný program:
Cvičná škola:
Cvičný učiteľ: Predmet:

Podľa uvedenej škály označte zakrúžkovaním hodnotu, priradenú úrovni rozvoja vyučovacích schopností praktikanta:

Hodnotiace stupne:

A – vynikajúco

B – nadpriemerne

C – priemerne

D – prijateľne

E – splňa minimálne kritériá

FX – vyžaduje sa ďalšia práca

1. Hodnotenie odbornej pripravenosti praktikanta na výučbu (zakrúžkujte hodnotiaci stupeň):

A B C D E FX

2. Hodnotenie didaktickej pripravenosti praktikanta na výučbu (zakrúžkujte hodnotiaci stupeň):

A B C D E FX

3. Hodnotenie vyučovacích činností praktikanta (zakrúžkujte dosiahnutú úroveň rozvoja):

- Mal základné vedomosti o obsahu, spôsobe realizácie, podmienkach a výsledkoch didaktických činností a vedel ich imitovať v reálnych vyučovacích situáciách.
- Samostatne realizoval didaktické činnosti.
- Tvorivo realizoval didaktické činnosti.

4. Posúdenie profesijných a osobnostných vlastností praktikanta:

.....
.....
.....

5. Odporúčania praktikantovi na základe komplexného zhodnotenia jeho činnosti na pedagogickej praxi:

.....
.....
.....
.....

6. Návrh celkového hodnotenia (navrhnutý klasifikačný stupeň zakrúžkujte):

A B C D E FX

Dátum:

Podpis učiteľa:

Podpis riaditeľa:

6.8 SPRÁVA O SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI III

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta:

Ročník: Študijný program: Predmet:.....

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ:

Hodnotenie cvičnej školy:

1. Materiálno-technické podmienky cvičnej školy:
2. Prístup cvičnej školy k pedagogickej praxi praktikanta:
3. Prístup cvičného učiteľa k pedagogickej praxi praktikanta:
4. Odporúčam cvičnú školu pre vykonávanie pedagogickej praxe (*zakrúžkujte*):
 áno skôr áno neviem skôr nie nie
5. Odporúčam cvičného učiteľa pre vedenie praktikantov na pedagogickej praxi (*zakrúžkujte*):
 áno skôr áno neviem skôr nie nie

Sebareflexia praktikanta:

1. Vyjadrenie k môjmu hodnoteniu zo strany cvičného učiteľa:
2. Mimovyučovacie aktivity organizované školou, ktorých som sa zúčastnil/a (*podčiarknite, resp. dopíšte*) klasifikačná porada, schôdza predmetovej komisie, pedagogický dozor, služba v počítačovej učebni, schôdza rodičovského združenia, exkurzia,
3. Sformulujte aspoň jeden pedagogický problém, s ktorým ste sa stretli v priebehu pedagogickej praxe:

Dátum:

Podpis praktikanta:

6.9 SPÄTNOVÄZBOVÝ HÁROK ZO SÚVISLEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE III

Pedagogická prax v cvičnej škole a jej silné stránky:	Pedagogická prax v cvičnej škole a jej príležitosti a možnosti:
Pedagogická prax v cvičnej škole a jej slabé stránky:	Pedagogická prax v cvičnej škole a jej riziká a ohrozenia:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ:

Meno a priezvisko praktikanta: Fakulta:

Št. program: Predmet:

**7 PEDAGOGICKÁ PRAX DOPLŇUJÚCEHO
PEDAGOGICKÉHO ŠTÚDIA**
(Garanti pedagogických praxí – Silvia Kontírová)

7.1 POKYNY K PEDAGOGICKEJ PRAXI (DPP)

Pre realizáciu praxe sa vyžaduje:

- absolvovanie podmieňujúcich predmetov:
 - Pedagogická a školská psychológia pre učiteľov (Učiteľstvo psychológie) alebo Psychológia a pedagogická psychológia (Učiteľstvo ostatných predmetových špecializácií),
 - Všeobecná pedagogika a didaktika
- súbežné štúdium predmetovej/odborovej didaktiky.

Spôsob vykonania praxe: študent, ktorý chce absolvovať Pedagogickú prax požiada organizátora praxe o zabezpečenie pedagogickej praxe, resp. oznámi mu, na ktorej škole a u ktorého cvičného učiteľa bude praxovať.

Trvanie praxe: 2 týždne

Termín praxe:

Miesto konania praxe: základná alebo stredná škola v Košiciach.

Formy a rozsah pedagogickej praxe (20 hodín):

- hospitácie na vyučovacích hodinách (4VH),
- vlastné pedagogické výstupy (16 VH),
- odborovo-predmetové a metodické rozboru odučených hodín,
- aktívna účasť na mimotriednej a mimoškolskej činnosti školy.

Organizácia praxe: individuálna.

Forma hodnotenia praxe: absolvoval(a) – neabsolvoval(a), udeľuje príslušný učiteľ predmetovej/odborovej didaktiky.

Všeobecné pokyny pre školu, cvičného učiteľa a praktikanta:

Riaditeľstvo školy:

- akceptuje cvičného učiteľa fakultou vybratého z ponuky školy. Jeho zmenu uskutoční iba v prípade objektívnych príčin (napr. dlhodobá práceneschopnosť učiteľa, nedostatočný týždenný počet vyučovacích hodín a pod.);
- podľa možnosti umožní praktikantovi (po dohode s cvičným učiteľom) hospitovať na vyučovacích hodinách jeho aprobačného predmetu aj u ďalších vyučujúcich,
- v prípade choroby praktikanta umožní mu absolvovať prax v dohodnutom náhradnom termíne,
- po ukončení praxe zašle na adresu UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., alebo Mgr. Nataša Kocová, PhD., Moyzesova 9, 040 01 Košice riadne vyplnený a podpísaný Výkaz rozborových hodín na Pedagogickej praxi (DPP).

Cvičný učiteľ:

- spolu s praktikantom vypracuje „Rozvrh hodín a výstupov praktikanta na Pedagogickej praxi“,
- praktikantovi umožní hospitovať na 4 vyučovacích hodinách a odučiť 16 vyučovacích hodín z aprobačného predmetu,

- od praktikanta vyžaduje dôslednú prípravu na vyučovanie a pravidelne ju kontroluje. Na každej príprave musí byť klauzula cvičného učiteľa: „Povoľujem odučiť“, dátum a podpis učiteľa,
- nepovolí praktikantovi výstup pri nedostatočnej príprave. Pri druhom nepovolenom výstupe konzultuje uvedenú situáciu s učiteľom predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ,
- sleduje vyučovacie výstupy praktikanta a robí s ním rozbor vyučovacej hodiny z hľadiska odborovo-predmetového, metodického i pedagogicko- psychologického,
- taktne upozorňuje praktikanta na prípadné nedostatky a žiada ich odstránenie, zároveň oceňuje jeho pokroky a úspechy,
- nezasahuje do práce praktikanta počas vyučovacej hodiny, ale necháva mu možnosť, aby sám riešil aj najťažšie výchovné a didaktické situácie,
- vypracuje na konci praxe „Hodnotenie Pedagogickej praxe praktikanta“ a oboznámi s ním praktikanta, ktorý ho doručí príslušnému učiteľovi predmetovej didaktiky.

Praktikant je povinný:

- **hospitovať na 4 vyučovacích hodinách a odučiť 16 vyučovacích hodín** z aprobačného predmetu,
- študent biológie v rámci praxe na ZŠ (podľa možností školy) uskutoční 1 hospitáciu a 1 výstup z pestovateľských prác,
- vypracovať „Rozvrh hodín a výstupov praktikanta na Pedagogickej praxi“ spolu s cvičným učiteľom, zaslať ho učiteľovi predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ do 2 dní od nástupu praktikanta na prax,
- viesť si hospitačné záznamy podľa pokynov učiteľa predmetovej didaktiky,
- oboznámiť sa s pedagogickými dokumentmi, podľa ktorých bude vyučovať (štátny a školský vzdelávací program, učebné osnovy aprobačného predmetu, tematický plán učiva);
- dôsledne sa pripravovať na vlastné vyučovanie, vypracovať si písomnú prípravu na každú vyučovaciu hodinu a odkonzultovať ju s cvičným učiteľom,
- zúčastňovať sa na všetkých poradách príslušných metodických komisií v škole i mimo nej, z predmetu, z ktorého absolvuje prax,
- pomáhať učiteľovi v kabinete a pri pedagogickom dozore a plniť ostatné úlohy, ktoré vyplývajú z vnútorného poriadku školy,
- obrátiť sa na svojho cvičného učiteľa v prípade akýchkoľvek ťažkostí,
- v prípade choroby realizovať prax v náhradnom termíne, po predchádzajúcej dohode s riaditeľom školy,
- oboznámiť sa s hodnotením svojej práce, ktoré vypracuje jeho cvičný učiteľ,
- zhodnotiť priebeh pedagogickej praxe na tlačive „Správa o Pedagogickej praxi“ **hneď** po ukončení praxe,
- predložiť učiteľovi predmetovej didaktiky príslušnej fakulty UPJŠ k udeleniu hodnotenia za absolvovanie pedagogickej praxe:
 - Výkaz hospitácií a výstupov praktikanta na Pedagogickej praxi,
 - hospitačné záznamy podľa pokynov učiteľa predmetovej didaktiky,
 - písomné prípravy na vyučovanie,
 - Hodnotenie Pedagogickej praxe praktikanta,
 - Správu o Pedagogickej praxi,
 - Spätnoväzbový hárok z Pedagogickej praxe.

Učítelia predmetových didaktík a organizátor praxe

Biológia	doc. RNDr. Katarína Kimáková, CSc., UPJŠ, PF, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23 Košice, ☎ 055 234 2305, ✉ katarina.kimakova@upjs.sk, PaedDr. Andrea Lešková, PhD., UPJŠ, PF, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23 Košice, ☎ 055 234 2303, ✉ andrea.leskova@upjs.sk
Matematika	RNDr. Ingrid Semanišinová, PhD., UPJŠ, PF, Ústav matematických vied, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6174, ✉ ingrid.semanisinova@upjs.sk; doc. RNDr. Dušan Šveda, CSc., PF UPJŠ, Ústav matematických vied, Jesenná 5, Košice, ✉ dusan.sveda@upjs.sk, ☎055 234 6184
Fyzika	RNDr. Ľudmila Onderová, PhD., UPJŠ, PF, Ústav fyzikálnych vied, Park Angelinum 9, Košice, ☎ 055 234 6146, ✉ ludmila.underova@upjs.sk
Chémia	doc. RNDr. Mária Ganajová, CSc., UPJŠ, PF, Ústav chemických vied, Moyzesova 11, Košice, ☎ 055 234 2337, ✉ maria.ganajova@upjs.sk RNDr. Júlia Sečková, PF UPJŠ, Ústav chemických vied, Moyzesova 11, Košice, ☎ 055 234 2339, ✉ julia.kalafutova@upjs.sk
Geografia	doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc., UPJŠ, PF, Ústav geografie, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6190, ✉ zdenko.hochmuth@upjs.sk
Informatika	RNDr. Ľubomír Šnajder, PhD., UPJŠ, PF, Ústav informatiky, Jesenná 5, Košice, ☎ 055 234 6139, ✉ lubomir.snajder@upjs.sk
Slovenský jazyk a literatúra	Mgr. Eva Frühaufová, PhD., UPJŠ, FF, Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7112, ✉ eva.fruhaufova@upjs.sk
Anglický jazyk a literatúra	Mgr. Július Rozenfeld, UPJŠ, FF, Katedra anglistiky a amerikanistiky, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7112, ✉ julius.rozenfeld@upjs.sk
Nemecký jazyk a literatúra	PhDr. Katarína Fedáková, PhD., UPJŠ, FF, Katedra germanistiky, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7119, ✉ katarina.fedakova@upjs.sk
Filozofia	doc. PhDr. Mária Mičaninová, CSc., UPJŠ, FF, Katedra filozofie a dejín filozofie, Petzvalova 4, Košice, ☎ 055 234 7134, ✉ maria.micaninova@upjs.sk, PhDr. Ingrid Rodáková, UPJŠ, FF, Katedra filozofie a dejín filozofie, Petzvalova 4, Košice, ✉ iridium@centrum.sk ,
Etika	PhDr. Andrea Klimková, UPJŠ, FF, Katedra aplikovanej etiky, Popradská 66, Košice, ✉ andrea.klimkova@upjs
História	doc. Soňa Gabzdilová, CSc., UPJŠ, FF, Katedra histórie, Popradská 66, Košice, ✉ soli@zoznam.sk PaedDr. Alžbeta Bojková, UPJŠ, FF, Katedra histórie, Popradská 66, Košice, ✉ alzbeta6@gmail.com
Psychológia	PhDr. Beáta Gajdošová, PhD., UPJŠ, FF, Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia, Šrobárova 2, Košice, ☎ 055 234 7122, ✉ beata.gajdosova1@upjs.sk
Organizácia praxe	UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Moyzesova 9, 040 01 Košice, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., Mgr. Nataša Kocová, PhD. ☎ 055 234 7188 ✉ katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk

7.2 AKCEPTAČNÝ LIST DPP

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Vážená pani riaditeľka,
vážený pán riaditeľ,

na základe uzatvorenej Zmluvy o spolupráci medzi Univerzitou P. J. Šafárika v Košiciach a vašou školou **obraciame sa na Vás so zdvorilou žiadosťou o zabezpečenie realizácie Pedagogickej praxe (DPP)** študentovi doplňujúceho pedagogického štúdia (*meno a priezvisko*) v predmete

Prax trvá 2 týždne a uskutoční sa v termíne od do

Povinnosťou praktikanta je **hospitovať na 4 vyučovacích hodinách a odučiť 16 vyučovacích hodín z aprobačného predmetu**

Prosíme Vás, aby ste praktikantovi pred nástupom na prax poskytli požadované informácie o vašej škole a o cvičnom učiteľovi, ktorý ho bude viesť počas praxe.

Tešíme sa na spoluprácu s Vami.

doc. RNDr. Vladimír Zeleňák, PhD., v. r.
prodekan pre vzdelávanie
Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof., v.r.
prodekan pre pedagogickú činnosť a akreditáciu
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Kontakt: UPJŠ, FF, Katedra pedagogiky, Moyzesova 9, 040 01 Košice, Mgr. Katarína Šmajdová - Búšová, PhD., Mgr. Nataša Kocová, PhD., ☎ 055 234 7188 ✉ katarina.busova@upjs.sk, natasa.kocova@upjs.sk

Akceptačný list Pedagogická prax

Meno a priezvisko, titul praktikanta

Fakulta:..... Ročník štúdia: Št. program:

E-mail praktikanta: Mobil praktikanta:

Termín praxe:

Názov a adresa školy:

.....

Meno a priezvisko, titul riaditeľa školy:

Tel. číslo školy: **E-mail školy:**

Aprobačný predmet:

Meno a priezvisko, titul cvičného učiteľa:

E-mail:

V..... dňa

.....

podpis riaditeľa
školy

7.3 ROZVRH HODÍN HOSPITÁCIÍ A VÝSTUPOV PRAKTIKANTA NA PEDAGOGICKEJ PRAXI

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta: Ročník: Št. program:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ: Predmet:

Deň	Hodina							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Pondelok								
Utorok								
Streda								
Štvrtok								
Piatok								

	1. hod.	od		do
	2. hod.	od		do
	3. hod.	od		do
Vyučovací čas	4. hod.	od		do
	5. hod.	od		do
	6. hod.	od		do
	7. hod.	od		do
	8. hod.	od		Do

Rozvrh platí od do

.....

podpis riaditeľa školy

7.4 VÝKAZ HOSPITÁCIÍ A VÝSTUPOV PRAKTIKANTA NA PEDAGOGICKEJ PRAXI

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta: Ročník: Študijný program:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ: Predmet:

P. č.	Dátum	H/PV ¹⁰	Téma vyučovacej hodiny	Trieda	Podpis

¹⁰ H: hospitácia, PV: pedagogický výstup

7.5 HODNOTENIE PEDAGOGICKEJ PRAXE PRAKTIKANTA

Meno a priezvisko praktikanta:
Fakulta: Ročník: Študijný program:
Cvičná škola:
Cvičný učiteľ: Predmet:

Podľa uvedenej škály označte zakrúžkovaním hodnotu, priradenú úrovni rozvoja vyučovacích schopností praktikanta:

Hodnotiace stupne:

A – vynikajúco

B – nadpriemerne

C – priemerne

D – prijateľne

E – splňa minimálne kritériá

FX – vyžaduje sa ďalšia práca

1. Hodnotenie odbornej pripravenosti praktikanta na výučbu (*zakrúžkujte hodnotiaci stupeň*):

A B C D E FX

2. Hodnotenie didaktickej pripravenosti praktikanta na výučbu (*zakrúžkujte hodnotiaci stupeň*):

A B C D E FX

3. Hodnotenie vyučovacích činností praktikanta (*zakrúžkujte dosiahnutú úroveň rozvoja*):

a) Mal základné vedomosti o obsahu, spôsobe realizácie, podmienkach a výsledkoch didaktických činností a vedel ich imitovať v reálnych vyučovacích situáciách.

b) Samostatne realizoval didaktické činnosti.

c) Tvorivo realizoval didaktické činnosti.

4. Posúdenie profesijných a osobnostných vlastností praktikanta:

.....
.....
.....

5. Odporúčania praktikantovi na základe komplexného zhodnotenia jeho činností na pedagogickej praxi:

.....
.....
.....
.....

6. Návrh celkového hodnotenia (*navrhnutý klasifikačný stupeň zakrúžkujte*):

A B C D E FX

Dátum:

Podpis učiteľa:

Podpis riaditeľa:

7.6 SPRÁVA O PEDAGOGICKEJ PRAXI

Meno a priezvisko praktikanta:

Fakulta: Ročník: Študijný program:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ:

Hodnotenie cvičnej školy:

1. Materiálno-technické podmienky cvičnej školy:
2. Prístup cvičnej školy k pedagogickej praxi praktikanta:
3. Prístup cvičného učiteľa k pedagogickej praxi praktikanta:
4. Odporúčam cvičnú školu pre vykonávanie pedagogickej praxe (*zakrúžkujte*):
áno skôr áno neviem skôr nie nie
5. Odporúčam cvičného učiteľa pre vedenie praktikantov na pedagogickej praxi (*zakrúžkujte*):
áno skôr áno neviem skôr nie nie

Sebareflexia praktikanta:

1. Vyjadrenie k môjmu hodnoteniu zo strany cvičného učiteľa:
2. Mimovyučovacie aktivity organizované školou, ktorých som sa zúčastnil (*podčiarknite, resp. dopíšte*) klasifikačná porada, schôdza predmetovej komisie, pedagogický dozor, služba v počítačovej učebni, schôdza rodičovského združenia, exkurzia,
3. Sformulujte aspoň jeden pedagogický problém, s ktorým ste sa stretli v priebehu pedagogickej praxe:

Dátum:

Podpis praktikanta:

7.7 SPÄTNOVÄZBOVÝ HÁROK Z PEDAGOGICKEJ PRAXE

Pedagogická prax v cvičnej škole a jej silné stránky:	Pedagogická prax v cvičnej škole a jej príležitosti a možnosti:
Pedagogická prax v cvičnej škole a jej slabé stránky:	Pedagogická prax v cvičnej škole a jej riziká a ohrozenia:

Cvičná škola:

Cvičný učiteľ:

Meno a priezvisko praktikanta

Fakulta: Št. program: Predmet: :

8 PORTFÓLIO Z PEDAGOGICKEJ PRAXE

je súbor podkladových materiálov obsahujúci praktikantove práce z pedagogických praxí a zároveň vizitkou jeho cesty k učiteľstvu. Slúži na získanie obrazu o vedomostiach, schopnostiach a zručnostiach študenta, o jeho znalosti kurikula, jednotlivých vedných odborov a o ich aplikácii v podmienkach reálnej školskej praxe.

Podľa Pollarda a Tanna (1995, podľa Chudý 2004, s. 141) portfólio plní štyri základné funkcie:

1. identifikuje a dokladuje to, čo študent dosiahol,
2. prispieva k rozvoju osobnosti študenta a jeho sebareflexívnej kompetencie, pretože mu umožňuje uvedomiť si svoje nedostatky,
3. napomáha učiteľovi identifikovať celkový potenciál praktikanta, a tak ho komplexnejšie hodnotiť,
4. poskytuje súhrnný doklad pre hodnotenie.

Tvorba študentského portfólia z pedagogickej praxe

prekračuje rámec jednej študijnej disciplíny a predstavuje zámerné a dlhodobé zhromažďovanie, triedenie a zmysluplné uchovávanie študentských produktov tak, aby zostali ich trvalou učiteľskou výbavou.

Pri tvorbe portfólia odporúčame nasledovný postup:

1. Kompletizácia a archivácia materiálov patriacich do portfólia (vid' vzor) po absolvovaní každého druhu pedagogickej praxe.
2. Kompletizácia a zviazanie (napr. tepelnou alebo hrebeňovou väzbou) všetkých dokumentov tvoriacich portfólio po absolvovaní záverečnej Súvislej pedagogickej praxe III (v prípade študenta DPP po absolvovaní Pedagogickej praxe). Portfólio môže mať aj elektronickú podobu. Jej súčasťou môžu byť elektronické dokumenty s textom príprav učiteľa, prezentácie učiteľa, edukačný softvér pre žiaka, videozáznam priebehu časti vyučovacej hodiny apod.

Štruktúra portfólia:

- titulná strana (pozri vzor)
- obsah portfólia (pozri vzor)
- vzostupne usporiadaná dokumentácia z pedagogických praxí (pozri vzor)

Využitie študentského portfólia z pedagogickej praxe

Portfólio z pedagogickej praxe sprevádza študenta od začiatku pedagogicko-profesijnej prípravy na učiteľské povolanie až k štátnym skúškam a uchádzaniu sa o zamestnanie na základnej alebo strednej škole. Na požiadanie ho možno predložiť členom komisie pre štátne skúšky z predmetov pedagogika a psychológia a predmetová/odborová didaktika. Portfólio z pedagogickej praxe možno predložiť aj potenciálnym zamestnávateľom pri uchádzaní sa o zamestnanie na základných a stredných školách.

Vzor Portfólia z pedagogickej praxe študenta medziodborového štúdia

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

..... FAKULTA

PORTFÓLIO Z PEDAGOGICKEJ PRAXE

Meno a priezvisko študenta

Študijný odbor:

Študijný program:

Akademický rok nástupu na pedagogickú prax:

Košice rok

OBSAH

1 PRIEBEŽNÁ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PRAX

1.1 Psychologická časť

- 1.1.1 Analytická pozorovacia schéma motivácie a aktivácie žiakov na vyučovaní č. 1
- 1.1.2 Analytická pozorovacia schéma motivácie a aktivácie žiakov na vyučovaní č. 2
- 1.1.3 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania motivácie a aktivácie žiakov na vyučovaní
- 1.1.4 Analytická schéma na diagnostiku vyučovacieho štýlu učiteľa č. 1
- 1.1.5 Analytická schéma na diagnostiku vyučovacieho štýlu učiteľa č. 2
- 1.1.6 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania vyučovacieho štýlu učiteľa
- 1.1.7 Analytická schéma na pozorovanie náročných situácií z pohľadu žiaka č. 1
- 1.1.8 Analytická schéma na pozorovanie náročných situácií z pohľadu žiaka č. 2
- 1.1.9 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania náročných situácií z pohľadu žiaka

1.2 Pedagogická časť

- 1.2.1 Štruktúrovaný pozorovací systém reakcií učiteľa na nevhodné správanie sa žiakov na vyučovaní č. 1
- 1.2.2 Štruktúrovaný pozorovací systém reakcií učiteľa na nevhodné správanie sa žiakov na vyučovaní č. 2
- 1.2.3 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania reakcií učiteľa na nevhodné správanie sa žiakov na vyučovaní
- 1.2.4 Elementárny hospitačný záznam priebehu a etáp vyučovania č. 1
- 1.2.5 Elementárny hospitačný záznam priebehu a etáp vyučovania č. 2
- 1.2.6 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania priebehu a etáp vyučovania
- 1.2.7 Štruktúrovaný pozorovací systém na humanisticky orientované hodnotenie učebnej činnosti žiakov č. 1
- 1.2.8 Štruktúrovaný pozorovací systém na humanisticky orientované hodnotenie učebnej činnosti žiakov č. 2
- 1.2.9 Vyhodnotenie a zovšeobecnenie pozorovania humanisticky orientovaného hodnotenia učebnej činnosti žiakov na vyučovaní

1.3 Správa o Priebežnej pedagogicko-psychologickej praxi

2 SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX I

- 2.1 Môj najzaujímavejší hospitačný záznam z vyučovacej hodiny I ¹¹
- 2.2 Moja najprínosnejšia asistentská činnosť ¹²
- 2.3 Moja najvydarenejšia vyučovacia hodina I ¹³
- 2.4 Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta I
- 2.5 Správa o Súvislej pedagogickej praxi I
- 2.6 Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe I

3 SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX II

- 3.1 Môj najzaujímavejší hospitačný záznam z vyučovacej hodiny II ¹⁴

¹¹ Z hospitačných záznamov, ktoré ste vypracovali v priebehu praxe vyberte za každý aprobačný predmet ten záznam, ktorý považujete za najzaujímavejší z odborovo-predmetového alebo metodického hľadiska.

¹² Z každého aprobačného predmetu stručne opíšte tú z asistentských činností, ktorá Vám dala najviac z hľadiska prípravy na budúce učiteľské povolanie.

¹³ Z oboch aprobačných predmetov vyberte jednu písomnú prípravu, podľa ktorej ste odučili svoju najlepšiu hodinu na MPPb.

- 3.2 Moja najvydarenejšia vyučovacia hodina II ¹⁵
- 3.3 Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta II
- 3.4 Správa o Súvislej pedagogickej praxi II
- 3.5 Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe II

4 SÚVISLÁ PEDAGOGICKÁ PRAX III

- 4.1 Potvrdenie o absolvovaní pedagogickej aktivity
- 4.2 Môj najzaujímavejší hospitačný záznam z vyučovacej hodiny III ¹⁶
- 4.3 Moja najvydarenejšia vyučovacia hodina III ¹⁷
- 4.4 Hodnotenie Súvislej pedagogickej praxe praktikanta III
- 4.5 Správa o Súvislej pedagogickej praxi III
- 4.6 Spätnoväzbový hárok zo Súvislej pedagogickej praxe III

5 SEBAREFLEXIA Z PEDAGOGICKEJ PRAXE

- 5.1 Čo mi dala tvorba portfólia z pedagogickej praxe?
- 5.2 Čo som sa dozvedel pri tvorbe portfólia?
- 5.3 Čo som sa naučil robiť?
- 5.4 V čom som mal ťažkosti?
- 5.5 Ako im môžem predísť v budúcnosti?
- 5.6 Prečo (ne)budem pokračovať v tomto spôsobe práce?

¹⁴ Z hospitačných záznamov, ktoré ste vypracovali v priebehu praxe, vyberte za každý aprobačný predmet ten, ktorý považujete za najzaujímavejší z odborovo-predmetového alebo metodického hľadiska.

¹⁵ Z každého aprobačného predmetu vyberte jednu písomnú prípravu, podľa ktorej ste, podľa Vášho názoru, odučili svoju najlepšiu hodinu v rámci MPPc.

¹⁶ Z hospitačných záznamov, ktoré ste vypracovali v priebehu praxe vyberte za každý aprobačný predmet ten, ktorý považujete za najzaujímavejší z odborovo-predmetového alebo metodického hľadiska.

¹⁷ Z každého aprobačného predmetu vyberte jednu písomnú prípravu, podľa ktorej ste, podľa Vášho názoru, odučili svoju najlepšiu hodinu v rámci MPPd.

Vzor Portfólia z pedagogickej praxe študenta jednodborového štúdia

**UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA
V KOŠICIACH**

..... **FAKULTA**

PORTFÓLIO Z PEDAGOGICKEJ PRAXE

Meno a priezvisko študenta

Študijný odbor:

Študijný program:

Akademický rok nástupu na pedagogickú prax:

Košice rok

OBSAH

1 PEDAGOGICKÁ PRAX DOPLŇUJÚCEHO PEDAGOGICKÉHO ŠTÚDIA

- 1.1. Môj najzaujímavejší hospitačný záznam z vyučovacej hodiny ¹⁸
- 1.2. Moja najvydarenejšia vyučovacia hodina ¹⁹
- 1.3. Hodnotenie Pedagogickej praxe praktikanta
- 1.4. Správa o Pedagogickej praxi
- 1.5. Spätnoväzbový hárok z Pedagogickej praxe

2 SEBAREFLEXIA Z PEDAGOGICKEJ PRAXE

- 2.3 Čo mi dala tvorba portfólia z pedagogickej praxe?
- 2.4 Čo som sa dozvedel pri tvorbe portfólia?
- 2.5 Čo som sa naučil robiť?
- 2.6 V čom som mal ťažkosti?
- 2.7 Ako im môžem predísť v budúcnosti?
- 2.8 Prečo (ne)budem pokračovať v tomto spôsobe práce?

¹⁸ Z hospitačných záznamov, ktoré ste vypracovali v priebehu praxe, vyberte ten, ktorý považujete za najzaujímavejší z odborovo-predmetového alebo metodického hľadiska.

¹⁹ Vyberte jednu písomnú prípravu, podľa ktorej ste, podľa svojho názoru, odučili svoju najlepšiu hodinu na Pedagogickej praxi.

LITERATÚRA

- BAZÁLIKOVÁ, J. 1992. *Pedagogická prax*. 1. vyd. Bratislava : STIMUL – Centrum informatiky a vzdelávania. 32 s.
- ČERNOTOVÁ, M. 2000. Problémové prvky pregraduálnej prípravy učiteľov. (Ich náprava – ako príspevok k plneniu projektu Milénium). In *Vzdelávanie pedagogických pracovníkov v 21. storočí. Príspevky z celoštátnej konferencie Budmerice 3.-4.apríla 2000*. Zost. Ľ. Hrdina. 1. vyd. Bratislava : Metodické centrum v Bratislave, s. 51-60.
- ČERNOTOVÁ, M. 2003. Analýza niektorých podmienok prípravy učiteľov : vhlad do práce didaktikov odborov na fakultách Prešovskej univerzity. In *Pedagogická revue*, roč. 55, č. 3, s. 271-283.
- FILOVÁ, H. 2002. Intervence cvičných učitelů v procesu vytváření pedagogických dovedností studentů učitelství primární školy. In KASÁČOVÁ, B. (ed.). 2002. *Spolupráca univerzity a škôl. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie Cvičný učiteľ. 18. 1. 2002*. Banská Bystrica : Pedagogická fakulta UMB, s. 151-160.
- GELETOVÁ, Ľ. 1995. *Pedagogická prax : pracovné materiály pre študentov*. 1. vyd. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela. 49 s. ISBN 80-88825-26-1.
- CHUDÝ, Š. 2004. Portfólio ako nástroj a produkt pedagogickej praxe v procese sebareflexívnej kompetencie študenta učiteľstva. In HAVEL, J. JANÍK, T. (eds.). *Pedagogická praxe v pregraduálnej príprave učitelů. Sborník z mezinárodní konference konané dne 24. února na Pedagogické fakultě MU v Brně*. Brno : MU, s. 139-144.
- KASÁČOVÁ, B. 2005. *Reflexívna výučba a reflexia v učiteľskej príprave*. 1. vyd. Banská Bystrica: UMB. 211 s. ISBN 80-8083-046-0.
- KONTÍROVÁ, S. 2009. Subjekty pedagogickej praxe študentov učiteľstva. In *Academia, súčasnosť a perspektívy vysokých škôl*, roč. XX, č. 2, s. 14-22.
- KONTÍROVÁ, S. 2007. Pedagogická prax a rozvoj didaktických dovedností kandidátov učiteľstva. In *Ako sa učelia učia? Zborník referátov z konferencie s medzinárodnou účasťou, usporiadanej Fakultou humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove a Metodicko-pedagogickým centrom v Prešove za podpory Ministerstva školstva SR, Prešov, 27.- 28. 6. 2007*. 1. vyd. Prešov : MPC v Prešove, s. 156-159.
- KONTÍROVÁ, S. 2010. Asistentská forma pedagogickej praxe očami prospektívnych učiteľov akademických predmetov. In *Academia, súčasnosť a perspektívy vysokých škôl*, roč. XXI, č. 1-2, s. 9-14.
- KONTÍROVÁ, S. 2010. Obsahové zložky učiteľského vzdelávania. In *Academia, súčasnosť a perspektívy vysokých škôl*, ročník XXI, č. 4, 2010; ISSN 1335-5864; str. 12-21.
- KONTIROVA, S. 2010. Zástoj cvičných učiteľov v rozvoji didaktických dovedností (schopností) praktikantov. In CERNOTOVA, M. a kol. 2010. *Cviční učelia*. Prešov : ROKUS, s. r. o. 112 s. ISBN 978-80-555-0154-3, s. 39-61.
- KRŠJAKOVÁ, S. 1993. *Metodické a didaktické princípy pedagogickej praxe z telesnej výchovy*. 1. vyd. Bratislava : PdF UK. 34 s.
- LEŠKOVÁ, A., KIMÁKOVÁ, K. 2009. Rozvoj didaktických zručností študentov učiteľstva akademických predmetov. In *NOTES : špeciálne vydanie so zborníkom Inovácie v škole*, ISSN 1336-1651, roč. X, s. 18-19.
- LEŠKOVÁ, A., KIMÁKOVÁ, K. 2009. Kľúčové kompetencie učiteľa biológie. In *Pedagogické rozhľady : odbornó-metodický časopis*, ISSN 1335-0404, roč. 18, č. 2 , s. 8-10.
- LEŠKOVÁ, A., KIMÁKOVÁ, K. 2010. Rozvoj učiteľských zručností študentov PF UPJŠ v Košiciach počas pedagogickej praxe. Rec. Bačová, B. et al. 2010. In *Príprava učitelů v kontextu současných změn ve vzdělávání*. Brno : Tribun EU, ISBN 9788073991494, s. 125-130.

- MELICHER, A. et al. 2000. *Dokumenty k pedagogickej a odbornej praxe*. 1. vyd. Bratislava : UK. 152 s. ISBN 80-223-1445-5.
- MENDELOVÁ, L. a kol. 2010. *Pedagogická prax - súčasť pregraduálnej prípravy budúcich učiteľov*. IVANOVIČOVÁ, J., KRAMÁREKOVÁ, H. (eds.). 1. vyd. Nitra: UKF. 108 s. ISBN 978-80-8094-680-7.
- MIHÁLIK, L. 1988. *Analýza vyučovacej hodiny*. 1. vyd. Bratislava : SPN. 208 s.
- PRŮCHA, J. et al. 2001. *Pedagogický slovník*. 3. roz. a aktual. vyd. Praha : Portál. 322 s. ISBN 80-7178-579-2.
- RANDALL, M., THORNTON, B. 2001. *Advising and Supporting Teachers*. 1. vyd. Cambridge : Cambridge University Press. 286 s. ISBN 0-521-63896-8.
- RYS, S. 1975. *Hospitace v pedagogické praxi*. 1. vyd. Praha : SPN. 144 s.
- ŠVEC, Š. 1995. *Základné pojmy v pedagogike a andragogike. (S anglicko-slovenským slovníkom termínov s definíciami a s registrom ich slovensko-anglických ekvivalentov.)*. Bratislava : IRIS. 276 s. ISBN 80-88778-15-8.
- ŠVEC, Š. 1999. *Modely absolventa a humanistická orientácia v pregraduálnom štúdiu učiteľstva (v kontexte s inými koncepciami)*. In *Premeny pedagogickej zložky prípravy učiteľa 1. stupňa ZŠ. Zborník príspevkov z vedecko-pedagogickej konferencie s medzinárodnou účasťou. 26.-27. január 1999, Banská Bystrica*. Banská Bystrica : PdF UMB, s. 13-31.
- TVRZOVÁ, I. et al. 2002. *Praxe realizovaná při studiu pedagogiky*. Praha: FF UK. 42 s.
- WÁGNEROVÁ, O., DOUŠKOVÁ, A. 1996. *Koncepcia pedagogickej praxe v štúdiu učiteľstva 1. stupňa ZŠ na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici*. In *Vysokoškolská príprava učiteľov. Vedecko-pedagogická konferencia s medzinárodnou účasťou. I. Časť. 14.-15. november 1996, Banská Bystrica*. 1. vyd. Banská Bystrica : PdF UMB, s. 113-118.